

P Á L Y A M Ű

**az Országos Bírósági Hivatal elnöke által
73/2016. (II.17.) OBHE számú határozattal a
Miskolci Törvényszék elnöki
állására kiírt
pályázathoz**

Készítette: dr. Répássy Árpád

Miskolc, 2016. év április hó 8.

T a r t a l o m

- I. Bevezetés
- II. A Miskolci Törvényszék és munkájának determinációs tényezői, környezete a vezető szemszögéből
 - II.1. A törvényszéki munka normatív meghatározói
 - II.2. A Miskolci Törvényszék működésének belső környezete
 - II.3. A Miskolci Törvényszék működésének külső környezete
 - II.4. A vezető szerepe
- III. Az ítélezés jog-, és időszerűsége, megalapozottsága
 - III.1. A Miskolci Törvényszék jelenlegi ítélezési, ügyforgalmi helyzete
 - III.1.1. A Miskolci Törvényszék teljes terhelése-teljesítménye-hátraléka 2011-2015. években
 - III.1.2. A Miskolci Törvényszék munkaterhe ítélezési szintenként 2012-2015. évben
 - III.1.3. A Miskolci Törvényszék teljesítménye ítélezési szintenként 2012-2015. évben
 - III.1.4. A Miskolci Törvényszék hátraléka ítélezési szintenként 2012-2015. évben
 - III.1.5. A peres ügyszak lényeges adatai 2015. évben
 - III.1.6. A nemperes ügyszak lényeges adatai 2015. évben
 - III.1.7. A bírák terhelése, teljesítménye és a munkájuk eredménye, azaz a hátralék alakulása 2014-2015. évben
 - III.1.8. Bírói teljesítmény I. okon 2015. évben
 - III.1.9. Az „öreg” ügyek hátralékbeli szerepe
 - III.2. Az ítélezés támogatásának lehetséges útjai
 - III.2.1. A 2 évnél régebben folyamatban lévő ügyek tárgyköre
 - III.2.2. A bírósági ügyintézők foglalkoztatásának jövője
 - III.2.3. Statisztikai lapok, értesítők kiállítását támogató rendszer
 - III.2.4. Az új iratkezelési szabályzat, és a vele rokon szabályok alkalmazásában rejlő jövőbeni lehetőségek
 - III.2.5. A tanácselnöki feljegyzések kínálta lehetőségek
 - III.2.6. Bírósági közvetítés – mediáció
 - III.2.7. A helyi információs pontok
- IV. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása
 - IV.1. A humánpolitikáról általában
 - IV.2. A Miskolci Törvényszék jelenlegi létszámhelyzete
 - IV.3. Az emberi erőforrás-gazdálkodás tervezésének konkrétumai
 - IV.4. A vezetői létszámbővítés lehetőségei
 - IV.5. A humánpolitika egyéb kérdései
- V. Az ítélezés tárgyi feltételeinek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása
 - V.1. A székhelyi épületfelújítás
 - V.2. A nem székhelyi járásbíróságok
 - V.3. Informatika
 - V.4. A „Tálár” jövője
 - V.5. A költségkímélés egyéb témái
- VI. A bírósági szervezet integritása
 - VI.1. A Nyitott Bíróságok Program
 - VI.2. A Gyermekközponztú Igazságszolgáltatási Program
 - VI.3. Ügyfélelégedettség kérdőívek
 - VI.4. Jogszabálytervezetek véleményezése

- VI.5. Végrehajtási ügyszakbeli „házi” statisztika
- VI.6. Panaszok intézése
- VI.7. Soronkívüli eljárás iránti kérelmek
- VI.8. Vezetői értekezletek, beszámolók
- VI.9. Határozott időre kinevezett vezetők vizsgálata
- VI.10. Tanácselnökök vizsgálata
- VI.11. Pályaművek közzététele

- VII. A bírósághoz való hozzáférés
 - VII.1. E-bíróság
 - VII.2. Tanúgondozás - áldozatsegítés
 - VII.3. A Miskolci Törvényszék honlapja
 - VII.4. „Front-office” pontok
 - VII.5. Bíróság – sajtó közötti viszonyrendszer

- VIII. A képzési rendszer, illetve a hivatásrendekkel történő együttműködés
 - VIII.1. A gyakornoki rendszer lehetséges útjai
 - VIII.2. A szakmai értekezleti rendszer fejlesztése
 - VIII.3. A társszervek és a törvényszék viszonya

- IX. A közösségi élet jövője a Miskolci Törvényszéken

I. Bevezetés

A Miskolci Törvényszék elnöki állására kiírt pályázatra benyújtott pályaművem bevezetésében rövid áttekintést adok annak tartalmáról, és az azt leginkább meghatározó tényezőkről.

A vezetői álláspályázatok többsége esetén a törvény erejénél fogva kötelező pályamű tartalmát – a pályázati kiírásban is megjelenő módon – megfelelő részletességgel szabályozzák az OBH elnökének erre vonatkozó döntései.

Az ekként kötelező tartalmi elemeknek tehát a pályaművem – a szándékaim szerint legalábbis – nem szenved majd a hiányát. A nem mellőzhető tartalom túl foglalkozni fogok néhány elmaradhatatlan, örökzöld témával. Ezért reményeim szerint nem okozok majd csalódást az ügyforgalmi statisztika szerelmeseinek, illetve a törvényszékünk létszámhelyzetét megismerni szándékozóknak sem.

Kiemelt jelentőséggel fogok foglalkozni az ítélkezéssel, és az ítélkezés támogatásának lehetséges jövőbeni útjaival.

Kitérek majd az elhelyezésünk kérdéseire, valamint a törvényszék külső és belső dolgozói, továbbá vezetői viszonyainak és feltételrendszerének tervezett jövőjére is. Emellett pedig a valamennyiünket foglalkoztató jelentősebb témák mindegyikét átfogó igazgatási stratégiáról szintén törekszem majd a lehető legteljesebb képet festeni.

Ugyanakkor, véleményem szerint egy pályaműnek nem csak a pályázattal érintett szervezeti egységről és annak jövőjéről alkotott pályázói elképzelésekről kell szólnia, hanem bizonyos mértékig magáról a pályázóról is.

Éppen ezért amennyire csak a pályázatra vonatkozó szabályok keretei engedik, igyekszem a lehető legtöbbet megmutatni a vezetői önmagamból, és ezen keresztül az általam vezetett Miskolci Törvényszék lehetséges jövőképéből.

Remélem sikerülni fog!

II. A Miskolci Törvényszék és munkájának determinációs tényezői, környezete a vezető szemszögéből

Az alábbiakban a Miskolci Törvényszék elnökének feladatai ellátásával járó munka volumenének, sokrétűségének és az azzal járó nehézségek, illetve a felelősség nagyságrendjének érzékeltetése céljából vázlatosan áttekintem az elnöki tevékenységet befolyásoló tényezőket. Ehelyütt teljes körű, kimerítő elemzésre nem vállalkozom, hiszen ezt egyrészt a pályamű terjedelme nem teszi lehetővé, célja pedig szükségessé sem; csupán a törvényszék elnökének feladatai főbb tulajdonságait ábrázoló képet szeretnék festeni, legalábbis úgy, ahogyan azt én látom.

II.1. A törvényszéki munka normatív meghatározói

A bíróság elnökének feladatait és e feladatok teljes körű ellátásával oksági szinten összefüggő, eredményességért való felelősséget szabályozó legmagasabb szintű jogszabály a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.), annak is a 119-120.§-ai. Az e jogszabályhelyekben írt igencsak terjedelmes feladat-felsorolás ismertetésétől eltekintek, ugyanis maga a Bszi. is már az említett felsorolásban szereplő feladatokon kívül, illetve azokon túl számos más további teendőt, mint kötelezettséget alapít a bíróságok elnökei számára.

Ugyanezt a helyzetet fogjuk tapasztalni a bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH szabályzat (igazgatási szabályzat) esetében is, utóbbi rendelkezik ugyanis a bíróság elnökének jogairól és kötelezettségeiről általában és különösen is (24-26.§.), de az igazgatási és sok más egyéb szabályzatban ezen kívül is számos más elnöki feladatot, hatáskört találunk.

Úgy vélem, különösebb indoklás és magyarázat nélkül is elfogadható, hogy a jelen kor elnöki feladatainak teljes körű, kimerítő katalógusa rendkívüli terjedelmű.

Ugyanakkor a vonatkozó normatívák szellemiségéből, a megannyi kisebb-nagyobb jelentőségű feladatköröket, kötelezettségeket és teendőket alapító szabályok külön-külön is és együtt, összességükben is ugyanabba az irányba mutatnak, vagy ha úgy tetszik egy alapvető, meghatározó alapon nyugszanak: a bíróság elnökének feladata az általa vezetett bíróság jogszabályoknak és az Alaptörvénynek megfelelő, valamint a hatékony működését eredményező, önálló, egyszemélyi felelősséggel történő vezetése.

A törvényszék elnökének tehát a mára már rendkívüli részletességgel szabályozott megannyi feladat-, illetve hatáskörét ennek az alapelvnek a figyelembe vételével kell ellátnia, mégpedig oly módon, hogy az Alaptörvénynek a bírósággal szemben támasztott követelménye érvényesülését biztosítsa.

II.2. A Miskolci Törvényszék működésének belső környezete

A címben szereplő „belső környezet” alatt a munkánkat bármilyen módon, illetve hatásmechanizmuson, valamint oksági összefüggéseken keresztül befolyásoló szervezeti-, illetve földrajzi értelemben egyaránt vett olyan tényezőket értek, amelyek a legalapvetőbben befolyásolják közös munkálkodásunkat és annak eredményességét.

Ilyenek a személyi-, illetve tárgyi feltételeink, a Miskolci Törvényszék szervezeti tulajdonságai és jellemvonásai, a megyénk földrajzi-, valamint az ebből eredő közlekedési-, továbbá a demográfiai- és szociológiai tulajdonságai.

Legelsősorban természetesen bennünket a személyi-, illetve tárgyi körülményeink,

illetve feltételrendszerünk, valamint a szervezeti tulajdonságaink befolyásolnak, és mivel ezekről a pályaművem későbbi részeiben részletesen fogok értekezni, ezért e helyütt legyen elég e kérdéskörrel kapcsolatban csupán annyi, hogy a Miskolci Törvényszék, létszámát és ügyforgalmát tekintve is Magyarország három legnagyobb bírósági szervezeti egységének egyike. A törvényszéken annak elhelyezkedését, létszámát és ügyforgalmát tekintve egyaránt igencsak heterogén, nagy számú járásbíróság dolgozik. Megtalálható nálunk a néhány főt foglalkoztató járásbíróságtól kezdve az ország második legnagyobb járásbíróságáig a járásbíróságok minden fajtája. Igen nagy létszámú maga a törvényszék is, a nálunk működő Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság úgyszintén. Tovább színezi a képet, hogy miskolci székhellyel működik az Észak-magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium is.

Az előbb említett egyéb körülményeink szintén sok tekintetben beszédesek. Borsod-Abaúj-Zemplén megye hazánk harmadik legnépesebb megyéje, jelenleg 358 település alkotja, mely az ország megyéi közül a legtöbb. Járásbíróságaink illetékességi területeinek lakosságszáma rendkívül egyenlőtlen, közlekedési viszonyaink, szervezeti egységeink megközelíthetősége igencsak heterogén. E körülményekre visszavezethetően igencsak nagy eltérések vannak a megyénkben dolgozó bírók esetében az egy bíróra jutó lakosok számában, amely óhatatlanul a leggondosabb vezetői figyelem és magatartás mellett is törvényszerűen vezet az esetleges munkateherben, illetve hátralékban keletkező és ezen a szinten jelentkező különbségek kialakulásához.

Az előbb említett körülmények munkánkra gyakorolt hatására jó példa a MIA-n 2015. év november hó 17. napján megrendezésre került Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Konferencián ismertetett vizsgálat eredménye is. E vizsgálat a 2012. év első félévében a magyarországi járásbíróságokra érkező fiatalkorú vádlottak ügyeit vizsgálta. Az így felszínre került adatok szerint – a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében dolgozó kollégáinknak meglepetést egyáltalán nem okozó módon – a Miskolci Járásbíróságra úgynevezett „Fk”-s ügy nagyságrendekkel nagyobb számban érkezik, mint az ország bármely más vidéki járásbíróságára, ez irányú érkezésünk folyamatosan a PKKB hasonló mutatóinak nagyságrendjén van.

Nem kell tehát különösen mélyebb átgondolás ahhoz, hogy megállapítsuk: a Miskolci Törvényszék országos összehasonlításban vezetői szemszögből is az egyik legtöbb, és ilyenformán legnehezebb feladatot rejtő bírósági szervezeti egység.

II.3. A Miskolci Törvényszék működésének külső környezete

A címben írt „külső környezet” között szereplő tényezők szintén jelentős hatást gyakorolnak a közös munkánkra.

A bírói hivatás gyakorlásának – és így a vezetőinek is – a nehézségeit közvetett összefüggéseken keresztül tartalmilag alapvetően meghatározzák, illetve befolyásolják annak a társadalomnak a tulajdonságai, amelybe a bíró és a bíraskodás, a személyét és munkájának szándékolt, valamint célzott hatásait egyaránt érintően ágyazódik. Tekintettel arra, hogy az egyes vezetői tevékenységek tartalmát és nehézségeit ugyan közvetve, de mégis rendkívül nagy mértékben befolyásolják, ezért valamivel több mint 5 évvel ezelőtt a Miskolci Járásbíróság elnöki tisztségével kapcsolatosan megfogalmazott pályaművemben sem tudtam szó nélkül hagyni azt a körülményt, ami tulajdonképpen a mai napig is folyamatosan jellemezte és jellemzi is az ítélkezés környezetét. Nevezetesen: a bírósági szervezetrendszer 90-es évek végén történt átalakítása óta hazánk gazdasági-, társadalmi-, köz- és magánerkölcsi-, valamint szociológiai tekintetben egyaránt, kisebb-nagyobb megszakításokkal ugyan, de lényegét és tendenciáját tekintve igen dinamikus és folyamatos változásban van. Nem kell különösebben ecsetelnem azt sem, hogy milyen hatást gyakorol a bíróságok napi munkavégzésére a rendszerváltás óta a jogalkotás ütemének gyorsulása, a nem egyszer érezhető kiszámíthatatlansága, az egyes jogszabályok hatályba lépése előtti felkészülési idő gyakran méltatlan rövideje. Az ítélkezés külső környezetének e szegmensbe tartozó hatásai jellegének és súlyának érzékeltetésére álljon itt egy rövid példa: 1945. és 2005. évek között eltelt 60 év alatt a Magyar Közlöny összesen 195000 oldalt tett ki, 2010. és 2014. évek között 231000 oldalt.

Nagyon érdekes - és remélem, hogy nem csak számomra – visszatekinteni arra, hogy 2010. év szeptemberében miként láttam a magyar bíróságok helyzetét, a közös munkánk most szóban lévő külső környezetét.

Ezzel kapcsolatban tehát álljon itt az alábbi idézet a közel 6 évvel ezelőtt írt pályaművemből:

„Az elmúlt években, sőt évtizedekben markánsan megjelenő ossztársadalmi, és a legkülönbözőbb, szűkebb és tágabb értelemben vett sokszínű életviszonybeli folyamat oksági, vagy következményes részét képező eróziós tényezők kölcsönhatásában és annak eredményeképpen a mára már kialakult helyzetre vitathatatlanul jellemző a bírói hivatás és az ítélkezési tevékenység társadalmi megítélésének és presztízsének folyamatos romlása, illetve csökkenése, a bíróságokkal és a bírakkal szembeni bizalmatlanság, indokolatlan és durva, ráadásul divatos ellenszenv, és annak számtalan fajtájú és mélységű megannyi megnyilvánulása, a bíróságokkal folytatott mindenfajta (szóbeli, illetve írásbeli) kommunikáció sok esetbeli gátlástalansága, a tárgyalótermi, és egyáltalán, a bíróságokon tanúsított viselkedésnek, a kulturáltság jelzőjével egyáltalán nem illethető sokféle magatartásformája.

Tetézi e helyzetet az államhatalmi szervezetrendszer legkülönbözőbb területeiről érkező, a bíróságokkal szemben megfogalmazott, általában információhiányon, téves tájékoztatáson, vagy értelmezésen, illetve kiragadott féligazságokon alapuló, és ezért sokszor méltatlan

kritika, és az annak táptalaján kialakult hatalmi gyanakvás és bizalmatlanság, melynek nem kis szerepe volt a magyar bíróságok képét még sötétebb színnel felruházó költségvetési mellőzöttség, és ilyen értelemben vett mostoha állapotok kialakulásában.

Mindehhez pedig hatványozottan káros eredménnyel társul az a körülmény, hogy e folyamatokat, illetve jelenségeket a honi sajtó nagyobb része jelentősen felnagyítva és eltúlozva, negatív hangulatteremtő hatással találja, és ezáltal ráadásul e folyamatokat a bíróságok számára ugyancsak rendkívül kedvezőtlen irányba befolyásolva erősíti, sőt, gerjeszti.”

Nos, véleményem szerint nem túlzás azt állítani, hogy ezzel a kis virtuális időutazással bizonyos szempontból mintha csak a jelenbe csöppentünk volna.

A bíróságok teljesítményén kívül az elmúlt években nem sok minden változott.

S amíg a bíróságok teljesítménye az elmúlt néhány évben nagyságrendi és ezért látványos javuláson ment keresztül, addig a szervezetünk és a benne dolgozók erőfeszítéseinek eredményével arányos elismerés elmaradt. Az ebből az aránytalanságból eredő feszültségek pedig a bírósági szervezetrendszerben élő és meglévő olyan körülményt képeznek, amelyet a törvényszék mindenkori vezetésének folyamatosan, nagy odafigyeléssel, megfelelő érzékenységgel és empátiával kezelnie kell.

II.4. A vezető szerepe

Első hallásra talán furcsának tűnhet, de az elnök személye, sőt személyisége voltaképpen ugyancsak a törvényszék működési környezetének egyik, és nem is a legjelentéktelenebb elemét képezi. Ez az álláspontom pedig a vezetői ars poetica-m egyik központi eleme.

Így tehát a jó vezetőnek fel kell ismernie a vezetett szervezeti egységet, illetve a dolgozóit érő hatásokat és azok következményeit, és folyamatosan igyekeznie kell ezeket a bíróság eredményes működésének szempontjából megfelelő mederbe terelni, illetve ott tartani. A vezetett szervezetet és a rendkívül sokszínű igazgatási környezetet a lehető legharmonikusabban kell összekapcsolni a munkánk eredményesebbé tétele érdekében. Igaz tehát, hogy a vezető felelős a szervezet működéséért, de közben vigyáznia kell a dolgozóira is.

III. Az ítélkezés jog-, és időszerűsége, megalapozottsága

A bíróság feladata az ítélkezés, ezért nézetem szerint a közös dolgaink közül a legfontosabb a hatáskörünkbe utalt viták végleges és tovább már nem vitatható eldöntése.

A viták végére pontot tenni azonban bírói eskünkhöz híven és annak megfelelő módon kell tenni: döntéseink meg kell hogy feleljenek hazánk Alaptörvénye által támasztott legalapvetőbb követelmények triumvirátusának, azaz jogszerűnek,

megalapozottnak és időszerűnek kell lenniük.

Álláspontom szerint éppen ezért bír az OBH elnökének az első stratégiai célja – a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék–független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek – a legalapvetőbb jelentőséggel. A bíráskodás elsődlegessége, valamint az azt deklaráló és támogató stratégiai cél jelentőségével kapcsolatosan szeretném felhívni a figyelmet arra az általam eddig is követett, és majd a jövőben is mindig szem előtt tartott azon legalapvetőbb törvényszerűségekre, hogy minden más, most szóban nem levő, a későbbiekben kifejtésre kerülő többfajta stratégia és az azokból sarjadó megannyi bírósági tevékenység az eszköz viszonyában áll szeretett közös hivatásunk: az ítélkezés jogszerűségének, megalapozottságának és időszerűségének céljaival.

Éppen ezért tehát rá kell hogy mutassak arra is, hogy bár az ítélkezés követelményrendszerének érvényre jutásával kapcsolatos elképzeléseim szűkebb értelmezés szerint ebben a pontban taglaltak, illetve szerepelnek, de az ítélkezési munkánkat –, ha más-más oksági kapcsolatokon, illetve hatásmechanizmuson keresztül, illetve eltérő mértékben is - a későbbi fejezetekben ismertetett eszközök is segítik, támogatják.

III.1. A Miskolci Törvényszék jelenlegi ítélkezési, ügyforgalmi helyzete

A törvényszékünk ügyforgalmi adottságait, tulajdonságait, az ezekkel kapcsolatos jelenlegi helyzetet mintegy arról készített felvételként ábrázoló, az alábbiakban ismertetésre kerülő egyes táblázatokban szereplő adatoknak a lehető legjobb megértése érdekében nem haszontalan mindenekelőtt néhány statisztikai fogalmat, és ezek bizonyos fajta törvényszerű összefüggését vázlatosan áttekinteni.

Röviden: munkateher alatt az egy bíróra egységnyi idő alatt jutó érkezés mértékét fogom érteni, hátralék alatt pedig a tárgyévet megelőző időszakban átlagosan folyamatban volt ügyek egy tanácsra jutó számát.

Az így definiált, szóban levő két bírósági ügyforgalmi jelenség, mint számszerűsített adat az ítélkezés időszerűségével való, mára már teljesen bizonyított törvényszerű összefüggése, hogy az időszerűtlenség legfőbb oka a hátralék, a hátralék pedig az egyenlőtlen munkateher következménye. Az időszerűség javításának legfontosabb eszköze, illetve lehetősége tehát a folyamatban maradt ügyek számának, azaz a hátraléknak a lehető legteljesebb mértékben történő csökkentése.

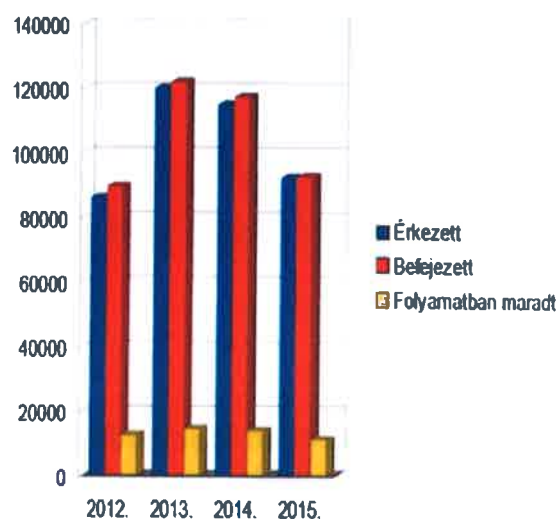
Ezekhez, a mára már a bírósági szervezetben általánosan elfogadott összefüggésekhez, illetve törvényszerűségekhöz én még azt teszem hozzá – a tapasztalataim legalábbis ezt mondatják velem –, hogy az ítélkezés időszerűsége, valamint annak megalapozottsága és jogszerűsége egyenes arányban állnak

egymással, azaz az ítélkezés időszerűsége feltételeinek javítása rendszerint kedvező hatást gyakorol a határozatok jogszerűségére, megalapozottságára is.

Az alábbiakban közölt táblázatokban szereplő adatok tehát e törvényszerűségek figyelembe vételével nyerik el igazi értelmüket.

III.1.1. A Miskolci Törvényszék teljes terhelése-teljesítménye-hátraléka 2012-2015. években

Év	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2012.	86193	89699	12479
2013.	120107	121989	14447
2014.	115053	117356	13923
2015.	92427	92804	11242

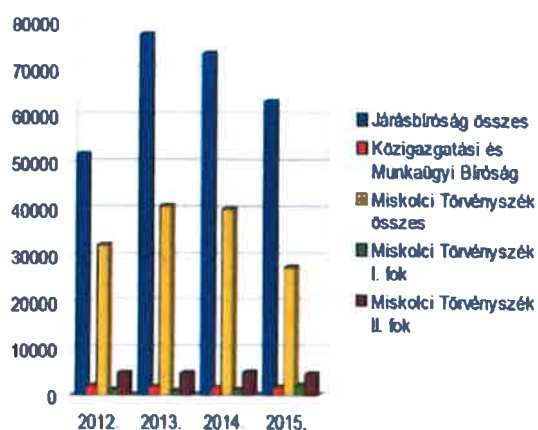
E táblázat adatainak teljes körű megértéséhez és megfelelő értelmezéséhez feltétlenül hozzátartozik, hogy az érkezett, illetve befejezett ügyek között szerepeltettem a járásbírói, illetve törvényszéki szinten is jelentkező végrehajtási ügyeket is annak érdekében, hogy ügyforgalmi terhelésünk, illetve teljesítményünk teljes megvilágításba helyeződhessek. Ugyanakkor a folyamatban maradt ügyekből azonban már a nemperes ügyszak előbb említett kategóriáját kihagytam, mert a végrehajtási eljárásokra vonatkozó ügyviteli-, iratkezelési szabályoknak is köszönhetően az itt tapasztalható időszerűségi problémák száma elenyésző.

Az ismertett adatokból egyértelműen következik, hogy törvényszékünk, alakuljon akár hogyan is a terhelésünk (az érkezett ügyek száma), arra mindig megfelelő munkateljesítménnyel, azaz befejezéssel reagál, minek köszönhetően a hátralékunk lényegében évről évre csökken, kellő alapot teremtve ezzel a kiegyensúlyozott, jogszerű, megalapozott és időszerű ítélkezésnek.

III.1.2. A Miskolci Törvényszék munkaterhe ítélezési szintenként 2012-2015. évben

Érkezett ügyek száma

Év	Járásbíróság Összes	Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	Miskolci Törvényszék Összes	Miskolci Törvényszék I. fok	Miskolci Törvényszék II. fok
2012.	51924	1951	32318	1181	4766
2013.	77567	1779	40761	969	4774
2014.	73421	1635	39997	1265	4972
2015.	63222	1665	27540	2143	4590

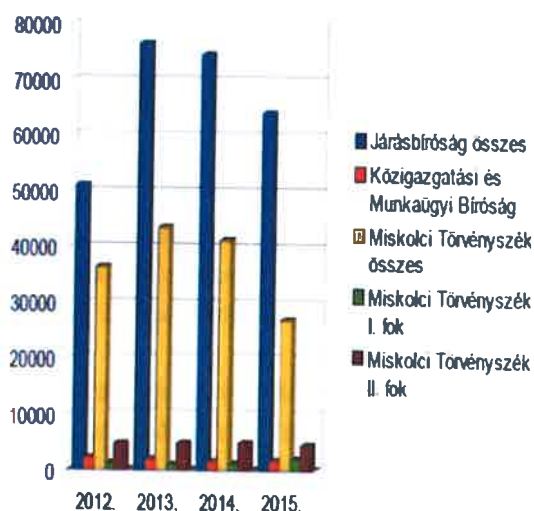

A terhelésünk jellemzőit tartalmazó, itt közölt adatokból egyértelműen látható a járásbírságok terhelésének igen jelentős emelkedése 2013. évtől, amely nyilvánvalóan a szabálysértési eljárások számának robbanásszerű emelkedésére volt visszavezethető. Emellett a táblázat, s a diagram mutatja a Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság terhelésének viszonylagos kiegyensúlyozottságát és az összes törvényszéki ügy figyelembe vételével az érintett, tehát törvényszéki ügyszakok terhelésének javulását. Mindemellett láthatjuk azt is, hogy a törvényszék elsőfokán jelentős a terhelés-növekedés, amely leginkább a civilisztikai ügyszakban jelentkezik. A törvényszék másodfokán ítélező bíró kollégáink pedig kifejezetten egyenletes terhelés mellett végezhetik évek óta a munkájukat.

III.1.3. A Miskolci Törvényszék teljesítménye ítélezési szintenként 2012-2015. évben

Befejezett ügyek száma

Év	Járásbíróság összes	Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	Miskolci Törvényszék összes	Miskolci Törvényszék I. fok	Miskolci Törvényszék II. fok
2012.	51112	2158	36429	1247	4766
2013.	76460	1939	43590	1058	4794
2014.	74472	1591	41293	1242	4893
2015.	64068	1720	27016	1993	4544

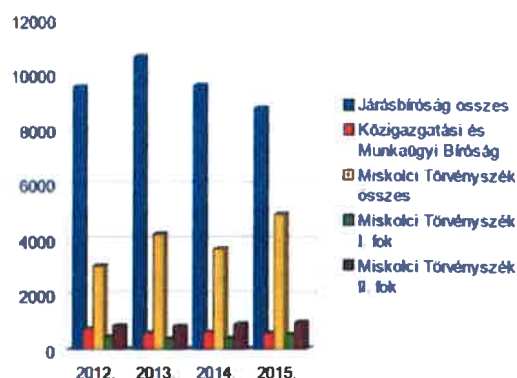

A Miskolci Törvényszéken dolgozó bírák hivatásukhoz való hozzáállását nagyon jól példázza az e táblázatból is levonható következtetés, nevezetesen, hogy a terhelés növekedésére megfelelő munka-teljesítménnyel válaszolunk. Egyértelműen látható, hogy szervezetünk a változásokhoz gyorsan, rugalmasan és ami a legfontosabb: eredményesen képes alkalmazkodni. Az itt szerepeltetett számokkal megvilágított tények egyértelműen mutatják, hogy ez a tulajdonság szervezetünk minden időszakában dolgozó kollégánkra igaz.

III.1.4. A Miskolci Törvényszék hátraléka ítélkezési szintenként 2012-2015. évben

Folyamatban maradt ügyek száma

Év	Járásbíró-ság összes	Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	Miskolci Törvényszék összes	Miskolci Törvényszék I. fok	Miskolci Törvényszék II. fok
2012.	9567	745	3039	452	858
2013.	10694	585	4203	363	838
2014.	9643	629	3657	386	917
2015.	8803	574	4922	536	963

E táblázatban a járásbíró-ságok és a törvényszék adatánál szerepelnek a végrehajtási eljárások, a törvényszék összesnél pedig az I. és II. fokos ügyek és a végrehajtási eljárások mellett a csőd-felszámolási eljárások, valamint a cégügyek is.

A már korábban említett törvényszerűségek miatt jelentős körülmény, hogy az e táblázatban jelzettek szerint folyamatosan viszonylag egyenletes hátralékkal tudunk dolgozni. Ez alól talán csak a törvényszéki összes folyamatban maradt ügyszám képez kivételt, de az is csak a végrehajtási ügyszakban folyamatban maradt ügyek ide sorolásának torzító hatása miatt mutat relatíve kedvezőtlenebb képet. Ugyanakkor azonban éppen emiatt a szám szerint ugyan magasabb hátralék időszériás problémát nem okoz, tehát a hátralék-növekedésben megbúvó legnagyobb veszély – az időszériás mutatók romlása – emiatt nem fenyeget.

A jövőben ezzel a nehézséggel leginkább a törvényszék elsőfokán, azon belül is a civilisztikai ügyszakban kell majd megbirkóznunk, hiszen a táblázatban e karakternél szereplő hátralék-emelkedés elsősorban ebből az ügyszakból ered.

III.1.5. A peres ügyszak lényeges adatai 2015. évben

Peres munkateher és teljesítmény, valamint a hátralék 2015. évben									
	Járásbíró-ság P + G	Járásbíró-ság B	Járásbíró-ság Szabs.	Közig.	Munka-ügy	Törvényszék I.fok P + G	Törvényszék I.fok B.	Törvényszék II.fok P + G	Törvényszék II.fok B + Sz
Érkezés	8428	4520	5641	690	758	1574	56	601	1313
Befejezés	8786	4663	5766	800	703	1425	61	613	1304
Folyamatban maradt	2755	2097	477	248	308	410	51	113	610

E táblázat adataiból egyértelműen látható, hogy a peres ügyszakokban döntően az ítélezés jelenlegi feltételeinek fenntartása kell hogy legyen a cél. Látható ugyanis, hogy a járásbíró-sági szinten kivétel nélkül meghaladta a befejezés száma az érkezését, azaz minden érintett helyen csökkent a hátralék. Ugyanez a helyzet a közigazgatási ügyszakban, valamint a törvényszék elsőfokán büntető ügyszakot érintően, továbbá a civilisztikai ügyszak másodfokán is. Csupán egy lehetétnyivel maradt el a munkaügy, illetve a törvényszék büntető- és szabálysértési ügyszakának másodfoka befejezése az érkezéstől, a különbség csekélyisége okán ezeken a területeken jelentős beavatkozásra szükség aligha van. Szintén nem fajsúlyos a hátralék-emelkedés a törvényszék civilisztikai elsőfokán, de mint azt majd a későbbi táblázatokból látni lehet a 2 éven túli ügyek hátralékbeli nagy aránya miatt itt lehet a legnagyobb szükség a vezetői beavatkozásra.

III.1.6. A nemperes ügyszak lényeges adatai 2015. évben

Nem peres munkateher teljesítmény, valamint a megmaradt hátralék 2015. évben													
	Járásbíró-ság P + G	Járásbíró-ság B	Járásbíró-ság Szabs.	Közig.	Munkaügy	Törvényszék I.fok P + G	Törvényszék I.fok B.	Törvényszék II.fok P + G	Törvényszék II.fok B	Cégügyek	Felszámolás, csőd	Járásbíró-ság Vh.	Törvényszék Vh.
Érkezett	5791	5698	20636	167	50	369	144	1161	1515	15194	479	12508	5134
Befejezett	5725	5645	20675	166	51	375	132	1135	1492	15532	962	12808	3985
Folyamatban maradt	221	416	1790	18	0	49	26	79	157	470	943	1047	2010

A nemperes ügyszakok döntő többsége láthatóan befejezi az érkezett ügyek dandárját, esetleges hátralék-növekedésről csak igen csekély mértékben beszélhetünk. Ez alól kizárólag a törvényszék végrehajtási ügyszaka a kivétel, ahol a hátralék-növekedés okainak feltárása és kiküszöbölése a közeljövő feladatai közé tartozik.

III.1.7. A bírák terhelése, teljesítménye és a munkájuk eredménye, azaz a hátralék alakulása 2014-2015. évben

Ügyszak	Egy tanácsra eső havi átlagos érkezés-befejezés, valamint az összes hátralék peres ügyszakonként 2014-2015. összehasonlításában											
	Egy tanácsra eső <u>érkezés</u>			Egy tanácsra eső <u>befejezés</u>			Tárgyaló tanácsok száma			Folyamatban maradt		
	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%
Járásbíró-ság P + G	23,4	19,58	83,7%	23,6	20,4	86,4%	393,56	430,38	109,4%	3113	27585	88,5%
Járásbíró-ság B	21,1	18,9	89,6%	21,5	19,1	88,8%	445,76	471,66	105,8%	2580	2500	96,9%
Közig.	36,2	21,42	59,2%	29,4	24,8	84,4%	20,44	32,22	157,6%	353	248	69,3%
Munkaügy	13,7	18,56	135,5%	15,6	17,2	110,3%	50,37	40,83	81,1%	253	308	121,7%

Ügyszak	Egy tanácsra eső havi átlagos érkezés-befejezés, valamint az összes hátralék peres ügyszakonként 2014-2015. összehasonlításában											
	Egy tanácsra eső <u>érkezés</u>			Egy tanácsra eső <u>befejezés</u>			Tárgyaló tanácsok száma			Folyamatban maradt		
	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%	2014.	2015.	%
Törvényszék I. fok P + G	18,6	39,42	211,9%	18,4	35,7	194%	40,25	39,93	99,2%	261	410	157,1%
Törvényszék II. fok P + G	36,5	29,62	81,2%	36,9	30,2	81,8%	18,77	20,29	108,1%	125	113	90,4%
Törvényszék I. fok B	2,3	2,2	95,7%	2,3	2,1	91,3%	69,12	64,84	93,8%	70	74	105,7%
Törvényszék II. fok B	48,3	46	95,2%	46,8	45,5	97,2%	52,61	50,39	95,8%	713	739	103,6%

A törvényszéki adatok a peres és nemperes érkezés-befejezés adatait egyaránt tartalmazzák.

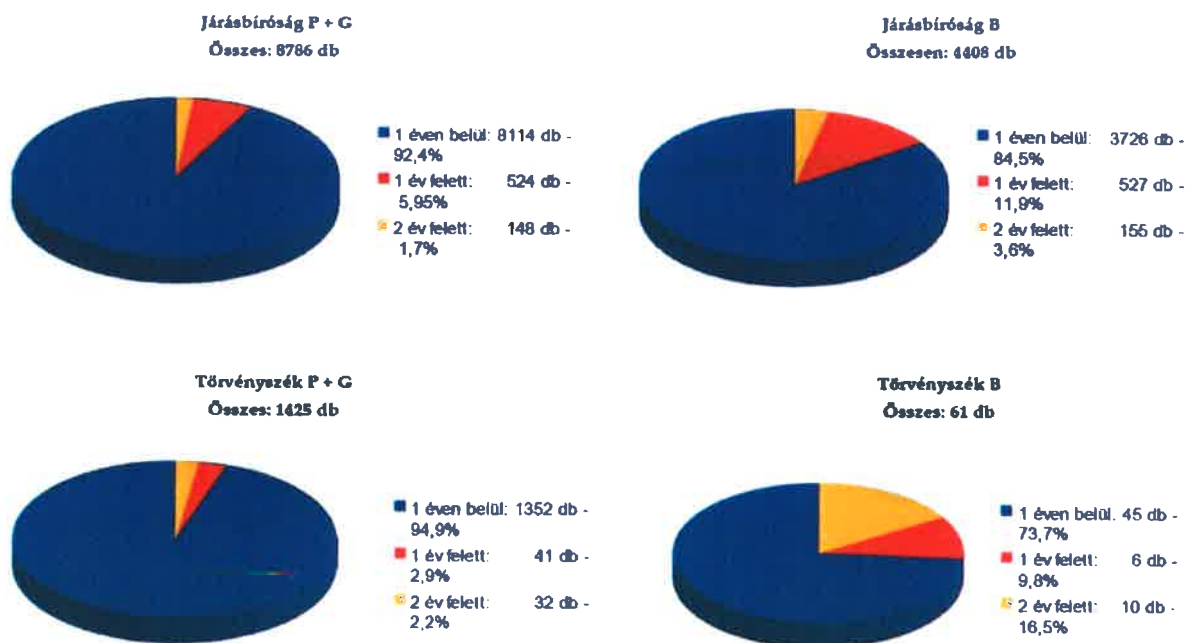
Ezek az adatok nagyon jól mutatják az egyes szervezeti egységekben, illetve szinteken, valamint ügyszakokban dolgozó bíró kollégáink átlagos leterheltségét és teljesítményét is. Véleményem szerint a más-más ügyszakban dolgozók munkaterhét összehasonlítani nem szabad, a munkateher és annak megannyi jellemzője mindig egy ügyszakon belül értelmezendő. Itt is azt tapasztalhatjuk, hogy a törvényszék civilisztikai első fokán mutatkoznak a legnagyobb nehézségek, hiszen a tavalyi évben több mint a duplájára nőtt az egy tanácsra eső érkezés. Az is látható, hogy az érintett helyen dolgozó bíró kollégáink mindent megtettek annak érdekében, hogy a hátralék ne nőjön, hiszen ugyancsak 2015-ben tulajdonképpen a duplájára növelték a befejezéseik számát. A jelentős hátralék-képződést azonban így sem sikerült megakadályozni, hiszen a folyamatban maradt ügyek száma ezen az ítélkezési helyen több mint a másfélszeresére nőtt. Éppen a már a jelen fejezet elején taglalt törvényszerűségekre visszavezethetően nem is csoda, hogy éppen itt vannak a legnagyobb időszerűségi problémák.

A munkaügyi ügyszakban tapasztalható viszonylag jelentősebb érkezés-növekedés, és az erre visszavezethető magasabb arányú hátralék-növekedés jelentőségének csekélységét az adja, hogy a tendencia nem vezetett időszerűségi problémákhoz, hiszen a tavalyi év végén az ügyszakban folyamatban maradt 2 éven túli ügyek száma mindösszesen 1 darab volt, ez pedig többet, mint a helyi szintű vezetők beavatkozása – nem igényel.

E táblázatból szintén tanulságos a tárgyaló tanácsok számának alakulása az érintett években, mely alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a Miskolci Törvényszék a megfelelő teljesítményhez szükséges, kiegyensúlyozott bírói létszámmal dolgozott.

III.1.8 Bírói teljesítmény I. fokon 2015. évben

Befejezett ügyek pertartama 2015-ben peres ügyszakban I. fokon

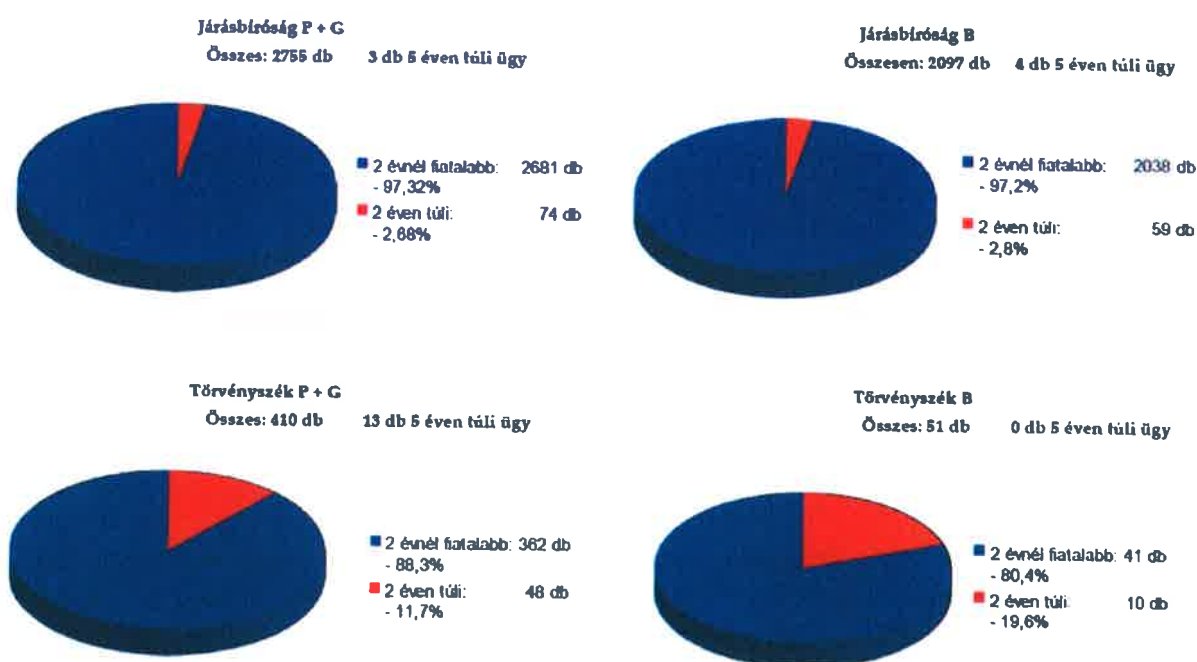
Az ebben az ábrában szereplő diagramok nagyon jól érzékeltetik a Miskolci Törvényszék elsőfokos ügyszakaiban ítélkező bíró kollégáim nagyszerű teljesítményét. A pályaművemben azért helyeztem erre a területre (az elsőfokos ügyszakokra) külön hangsúlyt, mert véleményem szerint különösebb magyarázatra nem szoruló okoknál fogva ez a terület tesz, illetve tehet a legtöbbet az ügyek időszerű befejezéséért, és a legtöbb időszerűségi probléma is itt merülhet (és merül is) fel. Az alkalmazott eljárásjogok különbözősége, a tartalmi eltérései folytán a nemperes ügyszakokat, illetve a másodfokot időszerűségi problémák egyáltalán nem, vagy csak elenyésző mértékben sújtják, ezért ebből a szempontból nézve a legkiemeltebb figyelmet a fentebbi diagramokban szereplő ügyszakok bírójának teljesítménye kell hogy kapja. Ez a figyelem pedig az itt szereplő számokat és adatokat látván, csalódást nem okozhat. Általánosan elmondható ugyanis, hogy a Miskolci Törvényszéken az érkezett ügyeknek minimálisan a $\frac{3}{4}$ része 1 éven belül befejeződik. Emellett itt is jól látható a törvényszék elsőfokos civilisztikai ügyszakában dolgozó kollégáink hátralék megelőzése érdekében tett rendkívüli erőfeszítése, de valljuk meg: a többi ügyszak sem sokkal marad el e kiváló teljesítménytől. Véleményem szerint bíró kollégáim számokkal is mérhető fentiek szerinti teljesítménye mindenképpen süvegezendő. Ráadásul tovább árnyalja ezt a képet a törvényszék büntető elsőfokának számos nehézsége, hiszen 2015. évben is

folytatódott ezen a szinten több olyan büntető eljárás, amely a vádlottak, tanúk, stb. számának nagysága, az ügy rendkívüli bonyolultsága, a nyomozati anyagok terjedelmessége, illetve egyéb körülmények miatt országos összehasonlításban is ritkaságszámba menő terjedelmű és jelentőségű volt.

Bíró kollégáimnak e kiváló teljesítményekért jár a köszönet.

III.1.9. Az „öreg” ügyek hátralékbeli szerepe

2 éven túli ügyek, folyamatban maradt ügyek szerinti aránya 2015. évben

A közös bírói erőfeszítéseink eredményének időszerűsége gyakorolt hatásáról alkotott képet jelentősen árnyalja a fenti, utolsó ábra 4 diagramja. Ezekből nyilvánvaló hogy a járásbírósági szinten nem küzdünk komoly problémákkal. A folyamatban lévő minősített pertartamú ügyek összes folyamatban lévő ügghöz viszonyított 3% alatti aránya jelentősnek aligha nevezhető. Megjegyzem: az ezen a szinten folyamatban maradt 2 éven túli ügyek objektív száma teremt még lehetőséget a javításra, de ezzel a témával majd a későbbiekben foglalkozom részletesebben.

A törvényszék elsőfokán azonban, ezen belül is elsősorban a civilisztikai ügyszakot érintően igen jelentős a minősített pertartamú ügyek összes folyamatban maradt ügghöz viszonyított aránya, és ugyancsak ehhez mérten azok objektív száma is meglehetősen magas. A törvényszék jelenlegi vezetése nyilvánvalóan észlelte ezt a

problémát, hiszen már a tavalyi év végén egy járásbírói bírósági bírósági civilisztikai elsőfokra történt kirendelésével igyekezett orvosolni a helyzetet. Az intézkedés eredménye ellenőrzést, illetve elemzést, és a tapasztalatok függvényében további, véleményem szerint elsősorban ide történő kirendelésben megnyilvánuló beavatkozást igényel. Meg kell még jegyezni, hogy az előregedett ügyek kezelésével összefüggésben azért is a törvényszék civilisztikai elsőfoka igényli a legtöbb figyelmet, mert az itt, a tavalyi év végén folyamatban volt 48 darab minősített pertartamú ügyből 16 darab volt 3-5 év közötti, és további 13 darab 5 éven túli. Mindemellett pedig ide is vonatkozik, hogy a 2 évnél régebben folyamatban lévő ügyekkel kapcsolatos részletesebb elképzeléseimre a későbbiekben, külön részben térek ki.

III.2. Az ítélezés támogatásának lehetséges útjai

III.2.1. A 2 évnél régebben folyamatban lévő ügyek tárgyköre

A Miskolci Törvényszék jelenlegi helyzete a folyamatban lévő minősített pertartamú ügyek összes folyamatban lévő ügghöz viszonyított és objektív számát tekintve is egyaránt, s döntően kedvezőnek mondható. Ezért a magam részéről drasztikus igazgatási intézkedések szükségét nem látom a jelenlegi helyzetben. Ugyanakkor azonban a közelmúlt témába vágó eseményei és a kapcsolódó tapasztalatok azt mutatják, hogy a bírók ítélezési munkájának a minősített pertartamú ügyekre fókuszáló tematizált, tehát célirányos támogatása a rendszerben eddig rejtve maradt tartalékokat hozhatnak felszínre, amely lehetőségekkel élve ügyforgalmunk helyzetén még mindig jelentősen lehet javítani.

Konkrétan arra utalok, hogy az OBH elnökének az ítélezés időszűrősége és az elhúzódó ügyek számának csökkentése érdekében 2015. év nyarán meghirdetett programjában meghatározott célok elérésének igazgatási támogatása érdekében 2015. év szeptember hó 16-ától visszavonásig terjedő hatállyal a Miskolci Járásbírószágon, annak valamennyi dolgozójára kiterjedően létrehoztam egy speciálisan a 2 éven túli ügyek iratkezelésére vonatkozó különleges eljárásrendet.

A bevezetett rendszer lényege a büntető- és a polgári kezelőiroda és azok vezetői, a bírósági ügyintézők, az elnöki iroda és annak vezetője, valamint a szakmai vezetők nagyon rövid ügyintézési határidőt eredményező, kronológiailag is egymást követő, valamint lényegében egymásba kapcsolódó iratkezelési-ügyviteli kötelezettségeinek összessége.

Az ítélezés-támogatás e rendhagyó eszközét részletesebben nem ismertetem, inkább tegye ezt meg – minősítve is egyúttal ezt az alkalmazást – a segítségével elért, alább ismertetett eredmény:

Teljesen biztos vagyok abban ugyanis, hogy a Miskolci Járásbírószág bíróságának példamutató erőfeszítései mellett ennek az újszerű iratkezelési rendszernek is

köszönhető, hogy az OBH elnöke által meghirdetett programmal érintett időszakban:

2015. év szeptemberétől 2016. év március hó 31. napjáig a Miskolci Járásbíróságon 2 évnél régebben folyamatban lévő ügyek számát büntető ügyszakban 42%-val, polgári ügyszakban 37%-val, mindösszesen pedig, azaz az összes folyamatban lévő ügghöz viszonyítva 39%-val sikerült (az egyébként vállalt 20% helyett) csökkenteni. (Megjegyzem, hogy ráadásul ezeket az eredményeket úgy sikerült elérni, hogy a viszonyítás alapjául szolgáló, azaz a bázis-időpont, amihez tehát viszonyítani kellett a folyamatban lévő ügyek számának csökkentését, az a 2015. év május hó 31. napja volt, amikor a Miskolci Járásbíróságon 2015. évben mindkét ügyszakban messze a legkevesebb volt a 2 éven túli ügyek száma.)

Ezeknek az eredményeknek a hatására pedig alighanem meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a rendszer mennyiben és miként és vajon milyen várható eredményességgel vezethető be a törvényszék ezzel még nem érintett egyéb szervezeti egységeiben is, illetőleg, hogy az esetleges bevezetéshez milyen tartalmi-, formai módosításokra van, illetve lehet szükség.

Nyilvánvaló, hogy az esetleges, ilyen értelemben vett útkeresés célállomásai azok az ügyszakok, illetve szervezeti egységek lehetnek, ahol egyáltalában lehet, illetve van minősített pertartamú ügy.

Szintén a 2 éven túli ügyek kezelésével, de már a vezetői oldalról történő megközelítéssel kapcsolatos az ilyen ügyek vizsgálati szempontjainak kérdése. Az új igazgatási szabályzat, valamint a bírák értékelésével kapcsolatos szabályzat egyaránt tartalmaz a 2 éven túli ügyek vezetői vizsgálatával kapcsolatos szabályokat. Ezeket összesítve egyértelműen meg lehet állapítani, hogy a vezetőnek a két éven túli üggyel kapcsolatosan mit kell vizsgálnia, a szabályzatok azonban tulajdonképpen szabad kezet adnak a vezetőknek annak meghatározásában, hogy a feladatukat mi módon teljesítsék.

Ezért a Miskolci Járásbíróságon dolgozó vezetőtársaimmal kidolgoztunk a jogszabályi- és a szabályzati keretek között egy vizsgálati módszert, amellyel az ellenőrzés hatékonyságát és eredményességét nem veszélyeztető, illetve sértő módon igen jelentős mértékű vezetői munkaidő-megtakarítás érhető el. E módszer részleteinek ismertetésére e helyütt nincs mód, és elegendő is csak a lényege, amely abban foglalható össze, hogy a vezető az esedékes vizsgálatkor ügyenként csak egy általunk előre elkészített és csupán rövid szöveges részeket tartalmazó nyomtatványt tölt ki az ügy vizsgálati tapasztalatairól, illetve azok alapján, amelyet nem nagy fantáziával „Vizsgálati lap vezetők számára 2 éven túli ügyek vizsgálatához” elnevezéssel ruháztunk fel. Ez a vizsgálati lap a törvényszék egyéb olyan szervezeti egységeiben is – a szükségeshez képesti esetleges tartalmi változtatásokkal – bevezethető lenne, ahol a szóban levő inkriminált ügyek előfordulhatnak, segítve ezáltal az ott dolgozó vezetők munkáját is.

III.2.2. A bírósági ügyintézők foglalkoztatásának jövője

2012. év ősze óta van hatályban a Miskolci Járásbíróságon a bírósági ügyintézők munkaszervezési rendje, amely tulajdonképpen egy iratkezelési- és ügyviteli jellegű, de feladat- és hatásköri szabályokat is rögzítő működési protokoll, amelynek továbbfejlesztett változatát a Miskolci Törvényszék elnökének ez irányú szabályzata tartalmazza. A Miskolci Járásbíróságon a rendszer rendkívül komoly eredményekkel, számszerű teljesítményt nyújtó módon működik, ezért szükségesnek látom az egyes érintett szervezeti egységek ilyen szempontbóli összehasonlítását. Meg kell tehát vizsgálni, hogy a Miskolci Törvényszéken igen nagy számban szolgálatot teljesítő bírósági ügyintézők közül ki, milyen feladatokat lát el, ezek rögzítése és az így nyert adatok ellenőrzése miként történik, és hogy mindezek alapján megállapítható-e a foglalkoztatás megfelelő hatékonysága. Ennek a munkának az elvégzéséhez megfelelő alapot fog szolgáltatni a szervezetfejlesztési projektben szerzett tapasztalat és az ott összegyűjtött adatok összessége. E feladat sürgőssége noha nem égető, de mivel működési hatékonyságot érint, ezért mégis szükségesnek mutatkozik 1 éven belül a szükséges vizsgálatot lefolytatni, és az annak során kapott eredmények függvényében az esetlegesen szükséges személyi döntéseket meghozni.

III.2.3. Statisztikai lapok, értesítők kiállítását támogató rendszer

Kizárólag a büntető ügyszakban dolgozókat érinti a statisztikai adatlapok kitöltésének kötelezettsége, illetve az azt támogató informatikai rendszerek alkalmazása.

Az OBH Bírósági Főosztálya 2015. év tavaszán tájékoztatta a bíróságokat arról, hogy az adatlapok tekintetében kialakításra került az automatizált büntető statisztikai adatlap kitöltő alkalmazás a BIIR rendszerben, amelyet a Miskolci Törvényszék informatikusai által kidolgozott és évek óta jól működő programmal párhuzamosan jelenleg is – legalábbis a járásbíróságokon mindenféleképpen – folyamatosan használunk.

Mindkét rendszer alkalmazása során felmerültek bizonyos nehézségeink, illetve egészen pontosan az alkalmazások tulajdonságaiból erednek olyan fogyatékoságok, amelyek nem is nagy ráfordítással kijavíthatók.

Ezekre tekintettel az érintett rendszereket leggyakrabban alkalmazókkal (bírósági ügyintézők, büntető tisztségviselők) együttműködve, az általam kijelölt egyik bírósági ügyintéző gondozásában a Miskolci Járásbíróságon kialakítottunk az előbb említett két rendszer alkalmazásainak, részleteinek felhasználásával egy olyan új stat.lap, illetve értesítő kitöltő programot, amelynek az alkalmazásával a kitöltéshez szükséges munkaidő az előzetes becslések szerint is a mostani töredékére csökkenthető. Az informatikai osztályunk tájékoztatása szerint a rendszer

egyébként minden további nélkül megfelelően programozva létrehozható, bevezetéséhez csupán törvényszéki elnöki döntés szükséges. Ezt az új alkalmazást nyilvánvaló gyakorlati hasznára és a létrehozásához szükséges viszonylag csekély munkaidő- illetve munkaerő szükségletre az érintett ügyszakokban biztosan még ebben az évben rendszerbe állítanám.

III.2.4. Az új iratkezelési szabályzat, és a vele rokon szabályok alkalmazásában rejlő jövőbeni lehetőségek

Jelenleg még viszonylag gyermekcipőben jár a nem olyan régen alkalmazott, az ügyek súlyszámozásában rejlő munkateher-arányosítási lehetőségek kiaknázása. A súlyszámozás rendszerét, ezt a teljesen újszerű alkalmazást ugyan elsősorban a szakma részéről többféle kritika érte és éri manapság is, ám a magam részéről tökéletesen egyetértek azokkal, akik szerint ugyan a rendszer nem tökéletes, azaz teljesen pontos munkateher-mérést nem eredményez, de biztosan pontosabb és tisztább képet ad a bírák leterheltségének egymáshoz viszonyított arányáról, mint a korábbi "darab-darab" logikájú elosztási-, szignálási rendszer. Szerintem tehát a jelenlegi rendszer biztos, hogy jobb a korábbinál.

A törvényszéken zajlik annak felmérése az új igazgatási szabályzat szerint, hogy az egyes szignálásra jogosultak a rendszert miként alkalmazzák, az alkalmazás során szerzett tapasztalatokat hogyan hasznosítják, és hogy ezek eredményeképpen valóban arányosabbá vált-e a bíró kollégák munkaterhe.

A kérdésnek alapvető jelentősége van, hiszen mint arra már a fentebbiekben utaltam, a munkateher arányosítása a hátralék kialakulásának legjobb megelőzési eszköze és mint ilyen, a lehetőségekhez képesti legidősebb ítélezés záloga.

Nekem személy szerint a kérdéssel kapcsolatosan a Miskolci Járásbíróság elnökeként mára már igen sokféle tapasztalatom gyűlt össze, amiben nagy segítségemre volt az is, hogy az ügyelosztásban aktívan részt vevő kollégáim és jómagam is az új rendszernek megfelelő, a korábbinál sokkal részletesebb, bővebb tartalmú „szignálós” papírt használunk az ügyelosztás során, amelynek eredményeképpen a bírók leterheltségének naprakész arányosságáról folyamatosan tudunk gondoskodni. Ennek a kérdésnek egyébként pedig van egy további, még az előzőeknek a jelentőségét is meghaladó másik dimenziója is. A bírák munkaterhét ugyanis nem csak egy szervezeti egységen belül, hanem egy törvényszéken belül szintenként, illetve ügyszakonként is a lehető legarányosabbá kell tenni. Ennek a vezetői feladatnak az egyik, - ha nem a legjobb eszköze - a súlyszámok alkalmazásán nyugvó bírói munkateher-, illetve hátralék mérés. Az viszont egyértelmű, hogy csak abban az esetben vethetők össze az egyes szervezeti egység e téma szempontjából releváns adatai, ha az adatok beszerzéséhez szükséges módszerek, illetve vezetői magatartások és az azokkal kapcsolatos eszközök is azonosak. A szignálási rendet, illetve a szignálás során alkalmazott eszközöket, ide értve a szignálási tapasztalatok gyűjtésének és ellenőrzésének eszközeit is, tehát

nem lehetőség, hanem kötelesség egységesíteni annak érdekében, hogy az egyes egynemű szervezeti egységekben dolgozó bíró kollégák munkaterhe és hátraléka egymáshoz viszonyítható és arányos legyen.

Éppen a jelentősége miatt ennek a témának az egyes vezetők negyedéves és éves beszámolójában is az eddigieknél lényegesen nagyobb terjedelmet és figyelmet kell kapnia.

Ezzel a kérdéssel függ össze az ugyancsak azonos szintű szervezeti egységekben alkalmazott ügyirat-borítók kitöltésének egységesítése. Jelenleg ugyanis tapasztalatom szerint az „ahány ház annyi szokás”-elv szerint töltik ki - legalábbis az egyes járásbíróságok kezelőirodái - a különböző ügyszakokban az iratborítókat, az ügyiratok statisztikai számjele és a súlyszámozottság szempontjából legalábbis mindenféleképpen. Ez pedig az előbb említetteknel fogva rövid határidőben korrekciót igényel.

Ugyancsak ide tartozik – bár jelentőségében nyilvánvalóan nem éri el az előbb említettekét – az a téma is, hogy az új iratkezelési szabályzat igen jelentősen változtatott a selejtezéssel és irattározással összefüggő szabályokon, ami az eddigiekhez képest merőben más alkalmazásokat tesz már most szükségessé.

A téma túlzott részletességű taglalásától most eltekintenek, ezért legyen elég csupán egy példa: az eddig alkalmazott selejtezéssel kapcsolatos bélyegzőink tulajdonképpen teljességgel alkalmatlanok a ma hatályban lévő e vonatkozású szabályoknak való megfelelés szempontjából, és ennél fogva már a jogszerűség próbáját sem állják ki. Szükség van tehát megint csak szervezeti egységenként új bélyegzők beszerzésére, amiket megint csak egységes tartalommal kell a törvényszék vezetésének felruházni, és ennek megfelelően tájékoztatnia az azokat megrendelő vezetőket.

III.2.5. A tanácselnöki feljegyzések kínálta lehetőségek

Voltaképpen a szervezeti szintű új lehetőségeket nem is maguk a tanácselnöki feljegyzések, hanem az új igazgatási szabályzat vonatkozó rendelkezésein alapuló azon körülmény teremti meg, hogy a tanács által elbírált valamennyi érdemi határozatról tanácselnöki feljegyzést kell készíteni. A jövőben ezért drasztikusan megnövekedett számú tanácselnöki feljegyzések a megalapozott és jogszerű ítélezés elősegítéséhez szükséges szakmai fejlődés feltételül szolgáló információ tömeg arányos növekedéséhez vezet majd. A kollégiumok vezetésének nyilvánvalóan folyamatosan gondoskodnia kell a feljegyzésekből nyerhető adatok elemzéséről, az ezzel kapcsolatos többirányú információ-áramlásról. Véleményem szerint az eddigiektől lényegesen több lesz az általános érvényű szakmai tapasztalat, amit megfelelő információs visszacsatolással hatékonyan lehet majd felhasználni az első fokon ítélező kollégáink szakmai fejlődésének segítésére,

előmozdítására.

A tanácselnöki feljegyzések feldúsulása megteremti a lehetőséget a hatályon kívül helyezési gyakorlat vezetői figyelemmel történő alaposabb, mélyebbre ható átíthatóságának. Az eddigiekhez képest lényegesen gyakoribb tanácselnöki feljegyzéseken keresztül jobban megérthetjük majd az egyes tanácsok hatályon kívül helyezési indokait, és sokkal tisztább és jobb rálátásunk lesz a hatályon kívül helyezési gyakorlatukra, különösen annak okaira.

A jövőre nézve ez már csak azért is üdvös volna, mert azon szabály alól, miszerint a bírósági döntésekben a szakmai tévedés lehetősége nem kizárt, a hatályon kívül helyező döntések sem képeznek kivételt.

A hatályon kívül helyezések szakmai megalapozottsága felől tehát a kollégiumok vezetése az eddigieknél lényegesen részletesebb, pontosabb képet fog kapni. Ez pedig már megint csak az időszerűség javítása felé ható tényezők egyik legfajszínűsabb eleme lehet, figyelemmel arra a teljesen nyilvánvaló statisztikai adatokkal is igazolható körülményre, hogy a minősített pertartamú, tehát 2 évnél régebben folyamatban lévő ügyek igen jelentős arányban korábbi hatályon kívül helyezéssel voltak érintettek.

A hatályon kívül helyezési gyakorlat áttekintése során szerzett szakmai vezetői tapasztalatok áttekintése az új igazgatási szabályzat szerint negyedévente esedékes, a kollégiumvezető által tartott tanácselnöki értekezlet állandó témája lesz, illetve lenne a jövőben.

III.2.6. Bírósági közvetítés - mediáció

A Miskolci Törvényszéken a mediátori rendszer létrejött, így azt már csak működésében támogatni, ösztönözni kell.

Mindazonáltal a vonatkozó statisztika ismeretében úgy érzem, hogy a mediációs eljárás igénybe vételével kapcsolatos bírói döntések meghozatalát a bíróság szakmai vezetésének a jövőben, elsősorban a szakmai értekezleteken szorgalmaznia kell.

III.2.7. A helyi információs pontok

A közelmúltban a Kazincbarcikai Járásbíróságon alakult ki az a gyakorlat, melynek lényege, hogy a járásbíróság elnöke minden, a bíróság dolgozóihoz intézett tájékoztatása, felhívása, stb. egy helyen, és pedig ezen a Helyi Információs Ponton elérhető.

Úgy vélem, hogy ez a rendszer legalább minimálisan a járásbíróságokon kedvező hatást kiváltva bevezethető lenne.

IV. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása

IV.1. A humánpolitikáról általában

A pályaművem e témával kapcsolatos megállapításaival sem célom, hogy az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai céljai között valamiféle fontossági-, jelentőségbeli sorrendet állítsak fel, hiszen ha más-más hatásmechanizmuson keresztül is, de mindegyik, kivétel nélkül rendkívüli jelentőséggel bír a bíróság szervezetrendszerének eredményes működésében, ilyenformán pedig egyformán, illetve egyaránt fontosak.

Ugyanakkor azonban azt is látni kell, hogy mivel a bíróság mint szervezet teljesítményét, eredményeit emberek hozzák létre (és ebben változás nincs és nem is lehet a jövőben sem), azaz vezetői oldalról nézve a szervezetünk egy *„humán háztartási rendszer”*, ezért nyilvánvalóan a bírósági feladatok ellátása szempontjából alapvető jelentősége van a humán erőforrás gazdálkodási kérdéseknek.

Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás kérdéseinek ráadásul egyre nagyobb jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy a közelmúltat jellemző, illetve a napjainkban tapasztalható állami humánpolitikai tendenciák a bíróságok létszámbővülésével, illetve ennek lehetőségével nem kecsegtetnek, a közeljövőben legalábbis semmiféleképpen.

Ezt a bíróságokat országosan érintő körülményt – szintén nehezítve közös dolgainkat – kiegészíti, és pedig ugyancsak hátrányos tartalommal, illetve eredménnyel a bíróságok többféle okra visszavezethető elnehezült munkaerő-piaci helyzete.

Az OBH elnöke ezeket a törvényszerűségeket, illetve adottságokat felismerve hirdette meg egyrészt a most tárgyban lévő stratégiai célját, illetve az annak mentén megfogalmazott álláshely-gazdálkodási és képzettségre, képesítésre épülő beosztási irányelveit.

Ilyenformán nem újszerű, illetve példa nélküli a saját vezetői gyakorlatomban a személyzeti döntésekkel kapcsolatosan ezidáig alkalmazott *„kétosztatú logika”*. Egyetértésben az OBH elnökének fentebb írt irányelveivel, azokat eddig a Miskolci Járásbíróság vezetésének személyi döntéseiben is folyamatosan érvényre juttattam. Folyamatosan figyelemmel kísértem ezért az egyes ügyszakok és szervezeti egységek nem csak bíró dolgozóinak terhelése egymáshoz viszonyított arányát, és az ilyen munkateher arányossága megteremtéséről a szükségeshez képest meghozott döntésekkel gondoskodtam.

Emellett pedig mindvégig kiemelt figyelmet szenteltem azon irányelv Miskolci Járásbíróságon történő maradéktalan érvényesülésének, hogy minden, az általam vezetett szervezeti egységben dolgozó kollégám a kompetenciájába tartozó munkát

végezze. Ezen döntéseim közül emelkedik pályaművembeni említésre érdemesség szintjére – nagy hatása, illetve eredménye miatt – a már a korábbiakban ismertetett, általam 2012. évben létrehozott bírósági ügyintézői munkaszervezési rend.

Mindez pedig azért is bír jelentőséggel, mert az említett személyi döntéseket determináló elveken és ezek követésén a törvényszék vezetésébe kerülve sem változtatnék.

Szükséges lesz tehát áttekinteni a törvényszék szervezeti egységeinek munkaterhét és az esetleges hátralékokat, valamint ezek egymáshoz viszonyított arányát, illetve azt, hogy mindezek figyelembe vétele mellett miként alakulnak a párhuzamosan működő egységeink létszámadottságai. Az így elvégzett reális helyzetértékelés után lehet majd megnyugtató választ adni arra a kérdésre, hogy kell-e, és ha igen: milyen személyzeti jellegű döntéseket hozni. Ennek során természetesen nem lehet és nem is elegendő csupán a statisztikára támaszkodni, hanem legalább ilyen jelentőséget kell tulajdonítani a vezetői értekezletek informálódási lehetőségeinek és szakmai testületeink véleményének. A létszám-gazdálkodási kérdések általános megközelítéséhez annyi még hozzátartozik, hogy az ilyen döntések mindenféle belső prioritások, fontossági sorrendek nélkül kell hogy megszülessenek, hiszen minden ügyszak és a törvényszék minden szervezeti egysége egyformán fontos kell hogy legyen.

IV.2. A Miskolci Törvényszék jelenlegi létszámhelyzete

Az emberekkel dolgozó vezető - mint amilyen egy törvényszék elnöke is -, stratégia-alkotásának és jövőbeli elképzelései kialakításának folyamatából kihagyhatatlan elem a rendelkezésre álló humán erőforrás szemléje.

Álljon ezért itt az alábbiakban a szervezetünket e vonatkozásban jellemző – korántsem teljes – katalógus, amelyet a létszámhelyzet dinamikáját, valamint stabilitását érzékeltetendő a 2011. illetve a tavalyi év irányadó adatainak felhasználásával mutatok be.

2011. év december hó 31-én az akkori megyei bíróság engedélyezett létszáma 684 fő, tényleges létszáma pedig 657 fő volt, melynek megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Engedélyezett	fő	Tényleges	fő
bíró	178	bíró	176
titkár	43	titkár	20
fogalmazó	27	fogalmazó	27
tisztviselő	264	tisztviselő	264

Engedélyezett	fő	Tényleges	fő
írnok	97	írnok	97
fizikai dolgozó	75	fizikai dolgozó	73
Összesen:	684 fő	Összesen:	657 fő

2015. év december hó 31-én a Miskolci Törvényszék engedélyezett létszáma 696 fő, tényleges létszáma pedig 687 fő volt, melynek megoszlása az alábbiak szerint alakult:

Engedélyezett	fő	Tényleges	fő
bíró	170	bíró	165
titkár	53	titkár	50
fogalmazó	18	fogalmazó	17
ügyintéző	34	ügyintéző	34
tisztviselő	272	tisztviselő	239
írnok	75	írnok	108
fizikai dolgozó	74	fizikai dolgozó	74
Összesen:	696 fő	Összesen:	687 fő

A fenti táblázatok adatainak összehasonlítása alapján látható, hogy az engedélyezett és ennek hatására a tényleges bírói létszám tendenciózus lassú apadásán túlmenően a Miskolci Törvényszék egy rendkívül stabil dolgozói létszámmal, kiegyensúlyozott személyi feltételekkel rendelkezik.

Ennek a megállapításnak a helytáloságán a bírói létszámunk csökkenésének ténye sem változtat, hiszen a csökkenés mértéke nem éri el az 5%-ot, így semmilyen szempontból nem minősíthető drámainak, ezáltal a teljesítményünk személyi feltételrendszerén lényegesen nem változtatott.

Mindezek alapján pedig az is egyértelműen megállapítható, hogy szervezetünk létszámhelyzete az eddigi kiváló teljesítményünk fenntarthatóságát a jövőben is biztosítja, illetve biztosítani fogja.

IV.3. Az emberi erőforrás-gazdálkodás tervezésének konkrétumai

Bizonyos kérdések már most, mindenféle helyzetértékelés nélkül is előreláthatólag választ igényelnek.

A Miskolci Törvényszék elnöke 2015. év július hó 1. napján 2015.El.I.D.2.35.sz. alatt az Sztv.42/A.§.-ában foglalt felhatalmazás alapján 2016. év január hó 1. napi hatállyal szabályzatot alkotott a bíróság illetékességéről a szabálysértési ügyekben, valamint a szabálysértési elzárásra történő átváltoztatás iránti eljárásokban. Ennek

eredményeképpen 2016. év január hó 1. napjától a meg nem fizetett pénzbírság, helyszíni bírság, a közérdekű munka szabálysértési elzárásra történő átváltoztatása iránti eljárások, az ügyészi fellépés esetén induló, a szabálysértési hatóság határozata ellen benyújtott kifogás elbírálásával kapcsolatban kezdeményezett szabálysértési ügyekben való eljárásra a Miskolci Járásbíróság lett illetékes. A szabályzat eredményeképpen nem túlzás azt állítani, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében indult szabálysértési eljárásokat – hiszen a kivételek csak nagyon szűkek és ritkák – a székhelyi járásbíróság intézi.

A döntés értelmében tehát a szabálysértési ügyek ellátásával felmerülő munkának a székhelyi járásbíróságra történő telepítése, azaz a központosítás megtörtént a megnövekedett terhelés kezeléséhez szükséges technikai feltételek biztosításával egyetemben, azonban egyetlen bírósági titkár Miskolci Járásbíróságra történő kirendelésén kívül semmilyen más létszám-gazdálkodási, személyi döntés nem született, azaz az érintett ügyszakban többszörösére dúsult terheléshez létszámnövelésben megnyilvánuló segítség nem társult.

Az ezzel kapcsolatos esetleges félreértések elkerülése érdekében rögtön leszögezem: ezzel nem azt akarom mondani, hogy a Miskolci Járásbíróságnak szüksége van a megnövekedett szabálysértési terhelés miatt további igazságügyi alkalmazottakra, hiszen néhány évvel ezelőtt ez ez irányú törvényszéki elnöki felhívásra már magam is leírtam, hogy a szabálysértési ügyek székhelyre történő bármilyen mértékű, illetve arányú központosításának csak akkor van értelme – akkor hoz a bíróságok teljesítményének konyhájára –, ha a vidéki járásbíróságokon a szabálysértési ügyekkel dolgozók egészben vagy részben a központosítás ellenére is a helyükön maradnak annak érdekében, hogy az így felszabaduló munkaerő ott, értelemszerűen más ügyszakokban, eredménnyel hasznosítható legyen.

A törvényszék elnöke tehát nem tett mást a központosítással, csak ennek a munkaerő-felszabadulásnak teremtette meg az ügyintézésbeli, szervezeti feltételeit. Ezzel pedig magam is maradéktalanul egyetértek.

Ami tehát a törvényszék következő elnökére ezzel a kérdéssel kapcsolatosan vár, az egyrészt a Miskolci Járásbíróság szükséges teljesítményének feltételei ellenőrzése, másrészt a vidéki járásbíróságokon e döntés folytán szabadon felhasználható munkaerő hasznosításának és az elérhető, illetve elért eredményeknek az ellenőrzése, illetve az ezzel kapcsolatos esetlegesen szükséges döntések meghozatala.

Itt meg kell jegyeznem, hogy az előbbire már nincsen szükség, hiszen a Miskolci Járásbíróság elnökeként a szabálysértési ügyszakban dolgozókkal együtt létrehoztuk az úgynevezett „Ügyintézési; iratkezelési protokoll a szabálysértési eljárásokban” elnevezésű dokumentumot, amely voltaképpen egy ügymenet leírást, iratkezelési-, valamint az ezekkel szervesen összefüggő munkaszervezési normatívát tartalmaz. Ezzel - néhány személyi döntéssel kiegészítve ezt a konstrukciót - mára már sikerült a drasztikusan emelkedett munkateher eredményes kezeléséhez szükséges feltételeket megteremteni anélkül, hogy ehhez személyi, létszám-növekedésbeli segítségünk lett volna.

Amit tehát még előttünk álló feladatként át kell tekinteni az az, hogy az egyes vidéki járásbíróságokon milyen mértékű munkaerő szabadult fel a fentebb írt döntés eredményeképpen, ezt a munkaerőt miként hasznosítják, illetve az miként hasznosítható, majd meg kell állapítani a döntés teljesítménynövekedésben megnyilvánuló eredményét is. Másszóval nem elég a célt kitűzni és azért egyébként tenni, hanem ellenőrizni kell azt is, hogy a kívánt hatás, azaz az eredmény bekövetkezett-e.

Ami pedig e kérdés napirendre tűzésének esedékességét illeti, ennek még ebben az évben meg kell történnie.

Ugyancsak ennek az évnek a feladatai közé tartozik a kezelőirodák létszámának, és az ott dolgozók egyéni leterheltségének összevetése, összehasonlítása úgy a horizontális, mint a vertikális szinteken, az arányos munkateher kialakításához szükséges személyi döntések meghozatala feltételeinek kialakítása érdekében.

E körben több konkrétum is említhető, melyek közül a pályamű jelentőségének szintjét, a törvényszék másodfokú tanácsainak munkája során felmerülő leírói feladatokat ellátó tisztviselők kapacitásának áttekintése, és esetleges bővítése biztosan eléri. Az érintett területen tapasztalható nehézségeket a lehető leghamarabb – lehetőség szerint létszámbővítéssel – orvosolni kell.

IV.4. A vezetői létszámbővítés lehetőségei

A Bjt. szerinti kiemelt járásbíróságnak minősülő Miskolci Járásbíróság elnökeként napi szintű, illetve rendszerességgű információkkal, valamint benyomásokkal rendelkezem vezetőtársaim, azaz a bíróság elnökhelyettese, illetve polgári, valamint büntető csoportvezetője igazgatási-, vezetői leterheltségéről, és az ezzel összefüggő, sőt, kifejezetten ebben rejlő, közös munkánk eredményességére leselkedő veszélyekről.

Az ez évben hatályba lépett új igazgatási-, illetve bírói értékelési szabályzat az utóbbi években egyébként is egyre gyarapodó vezetői feladatokkal felmerülő igazgatási-, illetve szakmai irányítási és normatív módon előírt, tehát kötelezően elvégzendő munka mennyiségét tovább növelte.

Az új igazgatási szabályzat 15.§.(4)-(5).bek.-ei szerint egy járásbíróságon csoportvezető-helyettesi álláshely létesítése akkor kezdeményezhető, ha a csoport létszáma, és az ellátandó igazgatási feladatok jellege és mennyisége ezt indokolja. Ilyen indokként kezeli – egyebek mellett - a szabályzat azt az esetet, hogyha a csoportban a bírák, vagy önálló hatáskörben eljáró bírósági titkárok engedélyezett létszáma a 15 főt eléri.

A Miskolci Járásbíróság mindkét, bírákat tömörítő csoportjában a fentieket meghaladó létszámmal találkozunk.

A székhelyi járásbíróság polgári és büntető ügyszakában dolgozó bírák nagy létszáma mellett ráadásul az éppen fentebb ismertetésre került, a szabálysértési eljárásokat érintő központosítás - az ügyforgalom jelentős növekedésén keresztül - ugyancsak gyarapította a vezetői feladatok számát.

A büntető-szabálysértési ügyszakban tehát minimálisan a bírák létszámán túlmenően is megállapítható egy csoportvezető-helyettesi álláshely létesítésének indokoltsága, míg a polgári ügyszakban a már fentebb írt indokokból, tehát a bírói létszám nagysága és az igazgatási-, ellenőrzési feladatok növekedése miatt lehet ugyanerre a következtetésre jutni.

Némiképpp ugyancsak ide tartozik, illetve ezt a kérdést is érinti, hogy a drasztikusan megemelkedett számú tanácselnöki feljegyzések, illetve az azokból nyerhető tapasztalatok, szakmai tanúságok megfelelő információs becsatornázását szolgáló szakmai vezetői jelző- és instruáló rendszer olyan további nagy mértékű vezetői beavatkozást, munkát igényel, amely szükségessé és ezáltal indokoltá teszi a legnagyobb ügyforgalmú helyi ítélkezési fórum vezetői létszámának növelését.

A székhelyen működő járásbírószágon csoportvezető-helyettesi álláshelyek létesítésének indokai, az ezzel kapcsolatos előterjesztés megtételét még ez évre indokolják.

A vezetői létszám-gazdálkodással kapcsolatos kérdések taglalásának végére hagytam annak legfaj súlyosabb elemét, melynek lényege abban foglalható össze, hogy szükségesnek látom a Polgári-Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium vezetését kollégiumvezető-helyetessel bővíteni.

Ennek indokai részben megegyeznek a fentebb, a csoportvezető-helyettesek szükségessége körében kifejtettekkel, de azok mellett több más okra is visszavezethetők.

E körben elég, ha csak arra gondolunk, hogy az új igazgatási szabályzat egyébként is az eddigiekhez képest több igazgatási feladatot állapít meg a vezetőknek, ezen belül a kollégiumvezetők, illetve kollégiumvezető-helyettesek számára pedig – egyébként a korábbi ebbéli hiányosságokat pótolva – részletes feladatmeghatározást tartalmaz. A kollégiumvezetőknek az új szabályozás eredményeképpen jelentősebb részt kell vállalniuk, mint korábban tették, a bíróság igazgatásában felmerülő feladatok ellátásából.

Az sem elhanyagolható tényező, hogy éppen a törvényszék civilisztikai elsőfokán van a legtöbb időszerűségi probléma, valamint, hogy a napjainkat jellemző, eddig soha nem látott méreteket öltött jogalkotási dömping és annak minden eddiginél gyorsabb ritmusa már önmagában megteremti a szakmai irányítás differenciáltabbá válásának szükségességét. Az érkező civilisztikai peres és nemperes ügyek összetétele úgy az új Ptk.-val, mint az ítélkezési szakzsargonban csak „devizás ügyeknek” nevezett ügykategória kiosztásokban való megjelenésével egyre

szélesedő palettát alkot. E körben egyfajta érdekességként is megjegyzem, hogy az ilyen devizás ügyeknek csak egy részét képező új nemperes eljárások ügykategóriái a Pk. lajstromban több, mint tíz darab új ügycsoportot képeznek. Ilyenformán az érintett ügyszakbeli kollégiumvezető-helyettes szükségessége az új igazgatási szabályzat 14.§.(2).bek. a./ és c./ pontjaira figyelemmel is megállapíthatónak tűnik, függetlenül a kollégiumban engedélyezett törvényszéki bírói álláshelyek számától.

Igaz, hogy a kollégiumvezető-helyettesi álláshely létrehozásának szüksége nem égető, viszont várni sincs mire, hiszen az alapul fekvő indokok már most adottak, ezért úgy vélem a vonatkozó előterjesztés esedékessége még ugyancsak erre az évre kell hogy essék.

IV.5. A humánpolitika egyéb kérdései

Az elkövetkezendő néhány év a törvényszékünket létszám-gazdálkodási szempontból legérzékenyebben érintő sorozatszerű eseménye a bíró kollégáink igen nagyszámú nyugdíjazása lesz. Az teljesen nyilvánvaló, hogy ezek a ránk váró események véleményem szerint magyarázni sem szükséges okoknál fogva - legalább átmenetileg - a munkában maradó valamennyiünket érinteni fogják, ítélezési eredményeinket veszélyeztethetik. A szóban lévő kollégáink pótlásával kapcsolatos döntések ugyan nem a törvényszék elnökének kompetenciájába tartoznak, így erre több figyelmet nem is szentelnék, de az viszont igen, hogy az esetleges nyugdíjazások okozta terhelésbeli különbségeket fel kell ismerni, és azokat a szükségeshez képest kirendelésekkel kell legalább megkísérelni kompenzálni. Ilyen értelemben véve a ránk váró néhány év folyamatos vezetői beavatkozást igényel majd, értelemszerűen az ahhoz szükséges megfelelő információ- és adatgyűjtéssel együtt.

E kérdésben ráadásul a törvényszék vezetésének a legmesszebbmenőig törekedni kell az OBH elnökével való együttműködés konstruktivitására annak érdekében, hogy az utóbbi megalapozott státuszgazdálkodási döntéseket tudjon hozni.

Természetesen e körben is igyekszem majd a lehető legkörültekintőbben, mindenféle elfogultságtól mentesen, folyamatos figyelemmel oly módon eljárni, hogy az a bíróságok, illetve a Miskolci Törvényszék igazságszolgáltatáshoz fűződő érdekeinek maximális érvényre jutását biztosítsa.

Szintén létszám-gazdálkodási kérdéseket vet fel az a körülmény, hogy a közeljövőben, értelemszerűen pontosan még meg nem határozható időpontban a most még - kivétel nélkül gyermekgondozás céljából - távol lévő 7 fő bírósági titkár áll majd ismét munkába. A törvényszék egyes szervezeti egységei titkári hatáskörbe tartozó különböző nemperes eljárásainak hátralékhelyzete pedig egyáltalán nem mondható súlyosnak, ezért meg kell vizsgálni, hogy mely szervezeti egységekben

lehet az érintett munkaerőt a legeredményesebben, illetve leghasznosabban felhasználni. Erre most még megfelelő prognózist felelőtlenség lenne adni, ugyanis az érintett titkár kollégák visszatérésének időpontja – hiszen ez az ő döntésüktől is függ – pontosan még nem ismert, s így nyilvánvalóan az sem, hogy akkor éppen az egyes érintett ügyszakok, illetve szervezeti egységek milyen helyzetben lesznek.

Annyi bizonyos, amennyiben annak szükségességét fogom megállapítani, úgy a kirendelés, vagy akár az áthelyezés eszközeihez határozottan fogok nyúlni.

Közvetetten ehhez kapcsolódik azoknak a bíró kollégáimnak a helyzete, akik nem a szolgálati helyüket képező településen laknak. Úgy vélem nem csak költség, hanem az ítélezés hatékonysága szempontjából is kedvezőbb volna a jelenlegi állapotnál az ilyen helyzetek számának minimálisra csökkentése, azaz törekedni kell arra, hogy a szóban levő helyzet megszüntetésére irányuló bírói kezdeményezések eredményre vezessenek.

A törvényszék elnökének munkáltatói jogkörébe tartozó dolgozók kinevezése esetén csakúgy mint eddig, továbbra is az arra való szakmai és személyiségbeli alkalmasságnak adnék döntő szerepet. A szakmai alkalmasság kiválasztásbeli szerepe véleményem szerint egyrészt evidencia, másrészt a vonatkozó jogszabályok tartalmának következménye is.

Emellett azonban eddigi vezetői tapasztalataim alapján egyértelműen azt kell mondjam, hogy legalább ilyen nagy szerepe van egy adott feladatra való alkalmasságban az emberi, valamint a személyiségjegyekre visszavezethető tulajdonságoknak. A bíróságon sosem szabad megfeledkezni arról, hogy itt mindig emberek dolgoznak emberekkel vagy kollegiális, vagy államhatalmi-ügyféli viszonylatban. Az ilyen értelemben vett megannyi emberi kapcsolat mindegyikében igen nagy szerep jut az érintett résztvevők aktuális magatartásának, és az azt gyakran alapjaiban determináló személyiségnek.

E törvényszerűséget az esetleges kinevezések alanyainak kiválasztásakor pedig soha nem fogom szem elől téveszteni.

Végezetül megjegyzem, hogy a bírósági ügyintézők munkaszervezésével kapcsolatosan a III. pontnál írtak tulajdonképpen ide is vonatkoznak, hiszen ez az organizációs protokoll a bírósági ügyintézők, mint humán erőforrás felhasználásának optimalizálásával javítja a jogszerű, megalapozott és időszerű ítélezés feltételeit.

V. Az ítélezés tárgyi feltételeinek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása

A tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás során a továbbiakban is felelősségteljesen kell eljárni, a lehető legteljesebb mértékig érvényre juttatva a

takarékosság és a célszerű hatékonyság elveinek egészséges arányú egymás melletti érvényre jutását.

A bíróság nem gazdasági társaság, a működésünk haszna, ha úgy tetszik profitja: a jogszerű, időszerű és megalapozott konfliktusrendezés, és mint ilyen pénzben egyáltalán nem, vagy csak rendkívül közvetett módon mérhető. Esetleges vezetői ténykedésem gazdálkodással kapcsolatos elveinek homlokterében ezért az a felismerés áll majd, hogy a takarékos működés nem a mindenáron való olcsóságot, hanem a rendelkezésre álló források szükség szerű, és a lehető leghatékonyabb és legcélrányosabb felhasználását jelenti.

V.1. A székhelyi épületfelújítás

A Miskolci Törvényszék leendő elnöke előtt álló legnagyobb és nyilvánvalóan leglényegesebb pénzügyi-, tárgyi erőforrás-gazdálkodási feladat a Miskolci Törvényszéknek, illetve a Miskolci Járásbíróságnak otthont adó Miskolc, Dózsa György utcai épület teljes körű rekonstrukciója és az azzal összefüggő megannyi kiegészítő tevékenység lesz.

Tudomásom szerint e munkálatok elvégzésének megkezdéséhez szükséges feltételeket biztosítandó előkészítő munka a törvényszéken már megkezdődött, ami nem változtat azon, hogy ennek a munkának az oroszlánrésze a törvényszék új vezetésére hárul majd.

E feladat nehézségeit, illetve összetettségét azt hiszem jól érzékelteti, hogy e pályamű még elfogadható méretei által megszabott kereteket nagy valószínűséggel meghaladná a felújítás során elengedhetetlenül szükségesen elvégzendő, illetve ellátandó megannyi ellenőrzési-, felügyeleti-, irányítási-, szervezési-, sőt, sok esetben jogi-, továbbá előkészületi-, tervezési feladatok katalógusa.

Ezt a rendkívül szerteágazó, nagyon sokféle területet érintő feladat-összességet ráadásul úgy kell a célzott eredményt is elérő módon az igencsak szigorú közbeszerzési jogi keretek medrében tartva ellátni, hogy közben a hatékony és eredményes ítélkezés összes szükséges feltételét is folyamatosan biztosítani kell.

Abban teljesen biztos vagyok, hogy ez egyetlen ember számára egész egyszerűen fizikailag lehetetlen, a kapcsolódó feladatokat team-munkában kell majd ellátni. Erre pedig önmagában sem az elnöki iroda, sem a gazdasági hivatal sem külön-külön, sem együtt még nem elégséges, meg kell tehát találni azt a néhány, de semmiféleképpen nem nagyszámú bíró kollégát, akik hajlandóak, és egyidejűleg képesek is ebbéli tevékenységében a törvényszék elnökének hatékony és eredményes támogatására.

V.2. A nem székhelyi járásbíróságok

A törvényszék jövőbeni vezetésének a székhelyi nagy épületfelújítás közben sem szabad elfelejtkeznie a vidéki járásbíróságokról, a megfelelő karbantartásról, a kielégítő műszaki állapotok fenntartásáról. A törvényszék vezetői eddig is komoly hangsúlyt fektettek az esetenként különböző pályázatokban megnyilvánuló lehetőségek megragadására, amin a magam részéről a jövőben sem változtatnék.

A közeljövő konkrét feladatai közé tartozik az Encsi Járásbíróság elhelyezésbeli helyzetének áttekintése.

Tudomásom szerint ugyanis a bírósággal jelenleg azonos épületben elhelyezett helyi ügyészi szervezet rövidesen új épületbe költözik, ami természetesen új lehetőségeket nyit meg az encsi kollégáink elhelyezési feltételeinek javítása előtt. Ezeket a lehetőséget kell majd a lehető legteljesebb mértékben kihasználni, amelynek konkrétumait majd a részletek ismeretében kell meghatározni. Annyi azonban már most látható, amit már a saját vezetői praxisomban a közelmúltban tapasztaltak alapján magam is megállapítottam, hogy az Encsi Járásbíróságon is szükség lesz egy gyermekmeghallgató szoba létrehozására.

V.3. Informatika

Az előzőekhez hasonlóan kiemelt figyelmet kell megítélésem szerint fordítani a közeljövőben a bíróságok informatikai fejlesztéseire, legelsősorban a polgári perbeli elektronikus kommunikáció szabályozása és az azt övező igencsak kiemelt jogalkotói-, társadalmi- és társszervi figyelem miatt. Megítélésem szerint teljesen egyértelmű, hogy napjainkban a bírósággal kapcsolatos külső döntéshozók és a jogalkotók igazságszolgáltatásra háruló figyelmének egyik legkiemeltebb és legnagyobb várakozással ölelt célpontja éppen ez, azaz a perbeli elektronikus kommunikáció fejlődése. A kérdést innen közelítve láthatjuk, hogy ez az új jogintézmény rejtegethet számunkra bizonyos csapdákat, illetve kellemetlen meglepetéseket is okozhat, különösen akkor, ha nem a kellő intenzitással viszonyulunk mi magunk, bírósági dolgozók hozzá. Tudomásul kell vennünk, vagy talán inkább úgy helyesebb: fel kell ismernünk, hogy a közeljövőben a bírósági munka eredményességét a bírák, és egyéb bírósági dolgozók arravalóságát, alkalmasságát, egyáltalán: közös munkánkat és erőfeszítéseink megannyi eredményét éppen ennek a jogintézménynek a hatályosulása során szerzett tapasztalatok alapján fogják a fentebb említett külső szemlélők megítélni, ami miatt a kérdés kiemelt figyelmet kell hogy kapjon valamennyi bírósági dolgozótól.

Mindezek ismeretében én azt mondom – és így is állok a kérdéshez –, amit az ehhez hasonló esetekben a munkatársaimnak rendszerint szoktam: a ránk leselkedő veszélyben ne a nehézséget, hanem a lehetőséget lásd és ragadd is meg azt.

Ennél fogva egyértelmű, hogy törvényszéki elnökként a lehető legteljesebb

mértékig és a lehetőségek legmesszebbmenő kihasználásával igyekeznék megteremteni az elektronikus kommunikáció technikai-, tárgyi feltételeit. Természetesen itt nem csupán számítógépekre, hanem sok más egyéb, elkerülhetetlenül szükséges kiegészítő berendezés esetleges beszerzésére is gondolok (nyomtató, szkennel, stb.). A jelenlegi helyzetben mindazonáltal az látható, hogy az OBH valamennyiünk által ismert e tárgyú projektjeiből származó beszerzéseknek köszönhetően az elektronikus kommunikáció feltételeinek tökéletesítése nagy költségvetési ráfordítást nem fog igényelni.

V.4. A „Talár” jövője

Az egykori, mindannyiunk által csak „Talár Étterem”-ként ismert épületrész jelenleg üresen áll, illetve bútorraktár céljára szolgál. Akár a korábban említett épületrekonstrukció keretében, akár azon kívül, illetve azon túlmenően, de bizonyos, hogy az érintett helyiségek a bíróság számára valamilyen módon hasznosítandók, ennek lehetőségeit pedig az elkövetkezendő rövid távon fel kell mérni, és a hasznosítás módjáról dönteni kell. E körben nyilván két lehetséges alternatíva jöhet szóba, a hasznosítás vagy törvénykezési-, vagy az eredeti éttermi funkció lehetne.

Némiképp ide kapcsolódik a bíróság Dózsa György utcai épületében működő büfé üzemeltetésének jövője. Véleményem szerint meg kell találni a közeljövőben a büfé szolgáltatásai minőségének és az árszínvonal megfelelő szinten tartásának lehetséges útját. Ennek az útkeresésnek megfelelő jogi lehetőséget, illetve műszaki kereteket fog teremteni a Dózsa György utcai épület rekonstrukciója.

V.5. A költségkímélés egyéb témái

A pénzügyi gazdálkodásunkat érintő ránk váró feladat, hogy a közelmúlt tapasztalatai, illetve az e tárgyban a Miskolci Törvényszékre az Országos Bírósági Hivatal elnöke által elrendelt célvizsgálat okai miatt a tolmácsolással, illetve fordítással a törvényszéken felmerülő költségeket drasztikusan csökkenteni kell. Ennek a kívánatos eredménynek a létrehozásában a szakmai vezetőknek van, illetve lesz a legnagyobb szerepe.

VI. A bírósági szervezet integritása

A bírósági szervezet integritása, valamint az ítélkezési- és igazgatási munka átláthatósága, továbbá az igazgatás kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége, ezek napirendre kerülése és a szabályozó normatívák létrejötte a bíróság történetének legújabbkori friss jelensége, amely egyúttal a bíróságokra az előbb említettekkel kapcsolatban nehezedő külső nyomásra adott egyfajta adekvát válasz is.

Jelentőségének az egyik - ha nem a legmarkánsabb eleme - a bírósági

szervezetrendszer külső kapcsolatainak e témán keresztül történő befolyásolási lehetősége.

A bírósági integritásról persze szinte mindenkinek elsősorban a bíróságok kontrollja, sokféle felügyelete, továbbá transzparenciája jut az eszébe, és ez így helyes is.

Ugyanakkor azonban látni kell azt is, hogy a bíróságok az államhatalom egyik legfajsúlyosabb fajtáját gyakorolják, hiszen mind az egyéni, mind a társadalmi életben előforduló legnagyobb téttel bíró, legsúlyosabb konfliktusokat rendezik, és pedig ráadásul végleges jelleggel, ezért az ezt a munkát végzőknek garanciális okokból kiemelt védelmet kell kapniuk. E garanciális okú, szükséges deffenzíva kommunikációjának és szabályozásának fóruma a bírósági integritás lehet.

Az én véleményem szerint tehát a bírósági integritás nem lehet a kizárólag az ellenőrzöttség és a transzparencia felé vezető egyirányú utca, hanem annak ki kell terjednie a bírói hivatás, mint életpálya kőbe vésett garanciáira, ezek megteremtésére, és e garanciák képezte bírók feletti védőernyő tartalmának meghatározására is.

Mindez úgy és akként illik ide, hogy törvényszéki elnökként a bírósági integritással kapcsolatban keletkező, egyre szélesebb körű és egyre mélyebb tartamú normatívák alkalmazása során a fenti törvényszerűségeket sosem téveszteném szem elől. Az integritás szabályainak alkalmazása során tehát mindig kínosan ügyelnék a bíró kollégáim jogszerű és az érdemesség talaján álló védelmére is.

VI.1. A Nyitott Bíróságok Program

A Nyitott Bíróságok Program az idei évtől az új igazgatási szabályzat rendelkezései nyomán, mint az Országos Programok egyike már nem alternatív lehetőség, hanem ilyen értelemben kötelezően ellátandó feladat. A Miskolci Törvényszék ebbéli helyzete igencsak kedvező, hiszen az elmúlt időszakban ennek a programnak a bonyolítására igen nagy hangsúlyt fektetett bíróságunk vezetése. Rendkívül nagy terjedelmű, szerteágazó, és ezért nagyon eredményes is a Miskolci Törvényszéken e program, így a törvényszék majdani vezetésének csak a már eddig is járt úton kell továbbhaladnia.

Maga a program egyébként az igazságszolgáltatást a tájékoztatáson, egyfajta felvilágosításon nyugvó, illetve azon alapuló lehetséges prevenciós hatásaival támogatja (sok más egyéb társadalmi, erkölcsi haszna mellett), és mint ilyen: nem csak a fiatalok megszólítására lehet alkalmas. Napjainkban egyre inkább az tapasztalható más törvényszékek gyakorlatából is, hogy a program egyre gyakrabban és szélesebb körben szólítja meg a felnőtteket is.

E két tényező (a prevenciós jelleg, felnőttek megszólítása) hatására, illetve azoknak megféleltethető módon gondolom azt, hogy a program megyénkbeli

továbbfejlesztésének egyik lehetséges, és talán még értelmes útja a miskolci sportot irányító szervezetekkel, ezen belül is kiemelt jelentőséggel, a diósgyőri futball irányításával, azaz a DVTK-val való együttműködés kialakítása lehet.

Hazánkban minden központi törekvés ellenére még a mai napig is jelentős problémákat, éspedig gyakran az igazságszolgáltatásban is megjelenőket okoz a futballhuliganizmus, és annak megannyi szabálysértésben, rosszabb esetben bűncselekményben megnyilvánuló úgynevezett tapadó következménye. Ezek a következmények értelemszerű okoknál fogva előttünk ismertek, és bár nem tömeges jelenségről van szó, ám a birtokunkban lévő tapasztalatok alapján egyértelműen állítható, hogy szélesebb körű, mélyebb ismereteket feltételezve, jó néhány bíróság elé kerülő cselekmény elkerülhető lenne.

A diósgyőri futball vezetése és Miskolcon a sokunk által szeretett csapat szurkolóinak képviselői között hagyományosan kiváló a kapcsolat, amelyre - a klub vezetése és a törvényszék közötti esetleges megállapodással - a program is jó esélyekkel alapozhatna. Példának okáért e megállapodás hatályosulásaképpen lehetőség nyílna a szurkolók, illetve képviselőik irányába, igény szerint, prevenciók előadások megtartására, az esetlegesen már kialakult problémák rendőrhatalósági közreműködéssel történő gördülékenyebb információáramláson alapuló kezelésére, illetve a klubvezetésnek adott, a jogszabályi kereteket még át nem lépő tájékoztatásokra.

Nem mellesleg pedig, egyfajta járulékos haszonként a bíróság is közelebb kerülhetne városunk polgárainak jelentős részéhez, megmutatva hivatalunk emberközeli arcát.

VI.2. A Gyermekközponitú Igazságszolgáltatási Program

A Gyermekközponitú Igazságszolgáltatási Program bonyolítása a Miskolci Törvényszéken sikeres.

A téma jelentőségét jól érzékelteti, hogy bár 2013. évben már 17 törvényszék rendelkezett hazánkban a rendőrségi meghallgatószobákra vonatkozó együttműködési megállapodással, ám az OBH elnöke mégis célul tűzte ki, hogy minden 7 főnél nagyobb létszámú bírósági épületben sor kerüljön gyermekmeghallgató szoba kialakítására. Ennek figyelembe vételével a Miskolci Törvényszék mind az öt járásbíróságon, amely ezeknek a feltételeknek megfelelt (Miskolc, Szerencs, Kazincbarcika, Ózd és Sátoraljaújhely) kialakította az e célra szolgáló helyiségeket. Ezek a szobák kivétel nélkül a nemzetközi előírásoknak megfelelően kerültek kialakításra, a szobákban kép- és hangfelvétel rögzítésére alkalmas eszközök vannak, és maguk a helyiségek minden egyes járásbíróságnak olyan épületrészében kerültek elhelyezése, hogy az esetlegesen ott várakozó gyermekek a lehető legkisebb eséllyel szembesüljenek, szembesülhessenek az igazságszolgáltatás árnyékosabb oldalával.

Törvényszékünkön már szabályzat van a gyermekmeghallgató szobák

használatának rendjéről, feltételeiről és tartalmáról, sőt, a gyermekbarát igazságszolgáltatás programjának feladatai összehangolása érdekében koordinátor és koordinátor-helyettes is részt vesz a rendszer működtetésében. Mindemellett pedig a törvényszék sajtóközlemények, szórólapok, plakátok útján folyamatosan gondoskodik a program szélesebb nyilvánosság elé tárásáról, ezáltal munkánk e szegmensének megfelelő transzparenciájáról.

A program továbbfejlesztésének lehetséges iránya értelemszerűen a gyermekmeghallgató szobákkal még nem rendelkező járásbíróságokat érinti, a lehetősége pedig a közeljövőben a már korábban kifejtett okoknál fogva az Encsi Járásbírószágon lesz adott.

A bírósági gyermekvédelem továbbfejlődésének további lehetősége tulajdonképpen nem is lehetőség, hanem sokkal inkább elsősorban szakmai-, ítélkezési alapokon nyugvó, illetve azokat érintő kötelezettség és annak teljesítése lesz.

2016. év január hó 1. napjával ugyanis jelentősen módosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól, és működésük feltételeiről szóló 15/1998(IV.30).NM rendelet. A módosítás lényege: a gyermekvédelmi rendszer jelentős szervezeti átalakítása, melynek során integrálásra került a család- és gyermekvédelem területe, valamint ezzel párhuzamosan sor került a rendszer kétfokozatúvá tételére és az állam gyermekvédelmi feladatainak ennek megfelelő megosztására is. Ezek a változások véleményem szerint csak látszólag nem érintik a bíróságokat, ugyanis az új szabályozás tartalmából és dinamizmusából egyértelműen kikövetkeztethető a gyermekvédelem állami szerepvállalásának drasztikus növelésére irányuló jogalkotói szándék. Mindez pedig a bíróságok számára azért lehet érdekes, mert a Gyvt. szerint a bíróság is a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja és ilyenként többféle kötelezettség hárul rá. A hangsúlyok előbb említett eltolódásának egyik jó példája, hogy a család- s gyermekjóléti szolgálat egyik feladata annak az éves jelzőrendszeri intézkedési tervnek az elkészítése, amelyben értékeli a jelzőrendszer tagjainak írásos beszámolója tanulságait. Ebbe az évben fordult az elő először, hogy az egyébként újonnan létrejött Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (a jelen esetben annak miskolci szervezete) írásban felhívta a bíróság elnökét az előző évi gyermekvédelmi jelzőrendszeri munka írásbeli értékelésére, illetve szakmai beszámolójának elkészítésére.

Látható tehát, hogy az állam gyermekvédelembeli szerepvállalásának intenzívebbé válásával szükség lesz a bíróság gyermekvédelmi rendszerbeli jelenlétének erősítésére.

Ennek lehetőségeit, követhető irányait a bíróság szakmai vezetésének fel kell tárnia, és a kapcsolódó belső kommunikációt – elsősorban a bírák irányába – fel kell erősítenie. E körben konzultációkat kell tartani a bírakkal és szakmai értekezleteken kell a tapasztalatokat, illetve a szakmai javaslatokat megtárgyalni. Ezt a munkát pedig a lehető leghamarabb meg kell kezdeni, és már 2016. évben is fel kell tudni mutatni ennek első számokkal mérhető eredményeit.

VI.3. Ügyfélelégedettség kérdőívek

A Miskolci Törvényszék szervezeti egységeiben az országosan bevezetett eszközök alkalmazásával folyamatosan zajlik az ügyfélelégedettség-mérés és az így szerzett információk értékelése, valamint a szükséges intézkedések megtétele. Így tehát nem ezen, hanem egy ide kapcsolódó másik területen van lehetőség, illetve szükség ha nem is változásra, sokkal inkább egy újdonság bevezetésére. Az új igazgatási szabályzat ugyanis a vezetés módszerei és igazgatási eszközei között szerepelteti az úgynevezett munkatársi elégedettség-mérést, amit a bíróság elnökének kell folytatnia. Az egyébként üdvözlendően bevezetett újdonság részleteinek kidolgozása a törvényszék vezetésére váró feladat.

E rendszer részleteit a törvényszék elnökének külön szabályzatban kell rendeznie.

VI.4. Jogszabálytervezetek véleményezése

Saját tapasztalataim szerint – de tudomásom szerint vezetőtársaim is hasonlóképpen vélekednek – sok nehézséget okoz a vezetői ténykedésben, illetve annak során a részünkre megküldött különböző jogszabálytervezetek véleményezése, elsősorban a kapott, néha már-már teljesíthetetlenül szűk határidők miatt. Ráadásul a jogszabálytervezettel kapcsolatos véleményeket igyekszik minden vezető rendkívül pontosan, már-már jogszabályba illeszthető szövegezéssel megfogalmazni, mintha jogalkotók lennénk, amihez lássuk be: több időre lenne szükség. Éppen ezért ezeknek a problémáknak a megelőzése, orvoslása érdekében egy kifejezetten jogszabályvéleményezéssel (is) foglalkozó team felállítását tervezem a törvényszék szintjén, amely önállóan is véleményezne, illetve összegyűjtené az abban részt vevők nem szükségesen szabatosan megfogalmazott, hanem csupán a véleményük lényegét tartalmazó észrevételeit.

VI.5. Végrehajtási ügyszakbeli „házi” statisztika

A vezetői ellenőrzésekhez kapcsolódó téma, hogy a 2011. évben a Miskolci Járásbíróságra általam rendszeresített végrehajtási ügyszakbeli, magunk között csak „házi” statisztikának nevezett rendszert a törvényszék valamennyi szóban forgó ügyszakkal érintett szervezeti egységében bevezetném. Ez azzal az előnnyel járna, hogy nem csupán a végrehajtási ügyszakban alkalmazott BIIR-szerinti statisztikai adatokat látnánk, hanem képet kaphatnánk az ügyszakban dolgozók

leterheltségének teljes spektrumáról.

VI.6. Panaszok intézése

A bíróságra érkezett panaszok intézésének rendjét mára már aprólékos részletességű szabályzat igen jól alkalmazható normatívaként rendezi, mondhatni ezt „csak” alkalmazni kell. A panaszok kezelésében, annak módjában tehát változtatásokra nincs szükség.

Azonban a kérdés mégis csak olyan, ami a bírák a vezetőre e tárgyban háruló figyelme és kíváncsisága miatt felveti a vezető hozzáállását tükröző megnyilatkozás szükségességét. A panaszok kezelése kapcsán nyilvánvaló, illetve bizonyos esetekben előfordulhat, hogy a panasz olyan akár egyedi, akár rendszerszintű hiányosságra mutat rá, vagy tárható fel a segítségével, amely a vezető előtt még a rendelkezésre álló ellenőrzési eszközök maradéktalan alkalmazása ellenére is rejtve maradhat. A panasz intézménye tehát ezekben – saját vezetői tapasztalataim szerint – az igencsak ritka esetekben a bíróság működése szempontjából is kifejezetten hasznos lehet. Mindemellett azonban – és erről már nem első ízben értekezem – a bíróságokkal kapcsolatos közbeszéddel egyenes arányban, lehet talán épp annak hatására, egyre durvuló panaszosi hangnem a panaszokkal kapcsolatos vezetői kommunikációt minden eddiginél nagyobb jelentőséggel ruházza fel. Az én vezetői felfogásom szerint a bírák feltétlen védelmét meg kell valósítani, mégpedig a panaszos számára egyértelműsített, határozott, mégis általa elfogadható módon. Véleményem szerint azt mindenféleképpen el kell kerülni a panaszbeadványok intézése során, hogy az elnöki panasz az érdemi ügygel összefüggő jogorvoslatot képezzen, vagy arra vezethessen.

Természetesen a panaszt a hatályos rendelkezéseknek megfelelően el kell intézni, és belőle a tanulságokat (ha van ilyen) le kell vonni, de az ügyintézés során a vezetőnek határozottan meg kell akadályoznia, hogy a panasz valamely rosszul felfogott kérelmezői érdekből az igazságszolgáltatásban dolgozók illetéktelen és jogosulatlan pressziójának méltatlan és méltánytalan eszközévé váljon.

VI.7. Soronkívüli eljárás iránti kérelmek

A soronkívüli eljárás iránti kérelmek elintézése kapcsán szintén a szubjektív motívumok teljes kirekesztésével, a jogszabályszerűség talaján maradva szándékozom e vezetői feladat ellátása során is eljárni. Meg kell még jegyeznem e körben, hogy a vezetői gyakorlatom során igencsak méltányos vezetéspolitikai elveket vallottam és fogok vallani a jövőben is, tehát a soronkívüliségi kérelmek elbírálásánál véleményem szerint a lehető legteljesebb mértékig megengedőnek kell lenni.

VI.8. Vezetői értekezletek, beszámolók

A törvényszék élén változtatnék a vezetői beszámolók, illetve a vezetői értekezletek rendszerén. Ennek részletei terjedelmük okán a jelen pályaműben helyet nem kaphatnak, itt most elegendő a rendszer lényegét ismertetni. Ez abban foglalható össze, hogy egy szabályzattal rendszeresített minta alapján kellene a vezetőknek a beszámolókat elkészíteni. Ebből kétféle lenne, egy terjedelmesebb, amely az előző évet értékeli és ismerteti, illetve egy rövidebb terjedelmű, ami az előző negyedév tapasztalatainak sommás összegzését tartalmazná. Az új rendszertől a vezetőtársak munkájának racionalizálását, és jelentős munkaidő-megtakarítást is remélek. A vezetői értekezletek rendszere pedig annyiban mindenféleképpen változna, hogy a törvényszék elnöke a beérkező beszámolókat írásban értékelné, voltaképpen adna egy helyzetértékelést, illetve az egyes vezetői jelentésekből szerzett tapasztalatokat összesítené. Ezt a vezetői értékelést pedig még az értekező előtt kapnák meg a vezetőtársak, így a vezetői értekezleten már abban a helyzetben lennének, hogy pontosan ismernék nem csak a saját, hanem a törvényszék többi szervezeti egységének helyzetét, valamint a saját maga által vezetett szervezeti egységhez képesti legkülönbözőbb szempontokból viszonyát is.

VI.9. Határozott időre kinevezett vezetők vizsgálata

Ugyancsak a vezetői működéssel szervesen összefüggő kérdés a Bszi.136.§.(1).bek.-ében, illetve az új igazgatási szabályzat 61.§.(1)-(2).bek.-ekben szabályozott vezetői vizsgálat rendszerének további mikéntje.

A határozott időre kinevezett vezetőket (azaz a tanácselnökön kívül valamennyit) kinevezésének időtartama alatt legalább 1 ízben kötelező vizsgálni.

Tapasztalatom szerint a törvényszéken ezek a vizsgálatok eddig elmaradtak, amin a jövőben nyilvánvaló okoknál fogva változtatni kell.

VI.10. Tanácselnökök vizsgálata

A tanácselnökök tevékenységét pedig ugyancsak a Bjt. által szabályozott 6 évente vizsgálni kell. Ugyanakkor azonban ezen a téren véleményem szerint különbséget kell tenni a határozott időre kinevezett vezetők, illetve az előbb említett személyi kör között. Ugyanis addig, amíg az előbbieket tevékenységét nagyon részletesen már évek óta szabályozza nem csak a törvény, hanem az OBH elnökének több szabályzata is, azaz a magatartásukat, vezetői működésüket nagyon pontos szabályozókhoz lehet viszonyítani (azaz van mit ellenőrizni), addig a tanácselnökök esetén ez nem teljesen igaz. Nem véletlenül rendelkezik az új igazgatási szabályzat úgy (8.§.(5).bek.), hogy a tanácselnök vezetői tevékenységét és a hatáskörébe tartozó vezetői feladatokat jelen szabályzaton túl a bíróság szervezeti és működési szabályzatában részletesen szabályozni kell. Az Szmsz. e pillanatban azonban ilyen

részletes szabályozást nem tartalmaz, és az az új igazgatási szabályzat, amelyik 30.§-ában az eddigiekhez képest részletesebben szabályozza a tanácselnök feladatait, is még csak 2016. év januárjában lépett hatályba. A tanácselnöki vizsgálatokat megelőzően tehát feltétlenül szükséges az Szmsz.-ben rögzíteni a tanácselnökök vezetői tevékenységét, annak kereteit, illetve tartalmát, valamint a hatáskörébe tartozó vezetői feladatokat is. Értelemszerűen a tanácselnökök feladatainak, hatásköreinek új szabályozók szerinti meghatározása után lehet majd a tevékenységük vizsgálatára sort keríteni.

Mindemellett szükségesnek találom évente egy olyan tanácselnöki értekezlet tartását, ahol megtörténik a tanácsok munkájának éves értékelése. Valamint ezen az értekezleten számolnának be a tanácselnökök az éves vezetői munkájukról, ebbéli tevékenységük eredményeiről. Az első ilyen értekezletre a jövő év elején kerítenék sort.

VI.11. Pályaművek közzététele

Szintén a vezetők működésével, és egyúttal a bírósági integritással összefüggő kérdés azoknak a vezetői pályaműveknek az esetleges közzététele, amelyek esetében a törvény azt nem teszi kötelezővé. Az OBH elnöke a legutóbbi OBT ülést megelőző nyilatkozatában egyértelműsítette: az OBH szeretne jó példát mutatni azzal, hogy az internetes oldalán közzéteszi a pályamunkákat, meghallgatási jegyzőkönyveket, a döntéseket pedig ő maga meg is indokolja.

Tekintettel arra, hogy eddigi vezetői ténykedésem során magam is azt a gyakorlatot követtem, hogy nem csak a döntéseimet, hanem azok indokait is ismerttettem, közöltem az érintettekkel, ezért a magam részéről e példát követendőnek tartom. A vonatkozó szabályozás áttekintésével tehát megfontolás tárgyává kívánom tenni a kinevezési jogkörömbé tartozó bírósági vezetők pályaműveinek közzétételét a törvényszék honlapján.

VII. A bírósághoz való hozzáférés

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai céljai között szerepel a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, a törvényhez való hozzájutás könnyítése.

E törekvés kiindulópontja az a nyilvánvalóan nem új keletű törvényszerűség, amit közvetlen kollégáimnak magam is sokszor emlegetek: „A bíróság ajtaját soha nem lehet bezárni, annak mindig nyitva kell lennie!”.

Az emberi kommunikáció különböző formáinak és a társadalmi érintkezésnek a technika, ezen belül is legelsősorban az informatika robbanásszerű fejlődésével arányos, és azzal támogatott, egyre sokszínűbbé, szerteágazóbbá válásával éppen ezért a bíróságoknak is lépést kell tartaniuk. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a

bíróságok „mindig nyitott ajtaja” már nem csak a szó szoros értelmében vett fizikai nyitottságot jelenti, sőt egyre inkább nem is arra vonatkozik, hanem a virtuális kommunikációs csatornák akadálymentességét.

Nyilvánvaló, hogy e felismerés áll az OBH elnökének most szóban levő stratégiai célja megfogalmazása háttérében, amelyre ezért helyi szinten ugyancsak kiemelt figyelmet kell fordítani.

VII.1. E-bíróság

A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, könnyítése szempontjából nyilvánvalóan az általam már korábban is hivatkozott elektronikus kommunikációval kapcsolatos szabályozás és annak megannyi következménye lesz majd a legjelentősebb tényező mind a bíróságok általános külső megítélése, mind pedig működésünk belső olajozottsága szempontjából.

Az OBH által vezényelt, valamennyiünk által ismert informatikai fejlesztéseket szolgáló projektek és azok eredménye nagy segítséget jelentenek majd ennek az elektronikus kommunikációval kapcsolatos feladatok ellátásához szükséges munkának az elvégzésében, de látnunk kell, hogy az új rendszer megfelelő, eredményes és törvényes működésének megteremtéséhez helyi szintű erőfeszítésekre is szükség lesz (és már van is).

A dolgok jelenlegi állása szerint – amennyire legalábbis ezt előre lehet látni –, szükségesnek mutatkozik egy minden törvényszéken dolgozó szervezeti egység számára egyformán hozzáférhető közös informatikai felület, amelyen kizárólag az e-bírósággal kapcsolatos lényeges adatokat, információkat kell szerepeltetni. A rendszer bevezetésének zökkenőmentessége biztosítása érdekében nem tűnik haszontalannak egy kifejezetten ezzel a kérdéssel foglalkozó munkacsoport felállítása sem, amelynek tagjait úgy célszerű kiválasztani, hogy a munkacsoport egyszerre tudjon választ adni az eljárásjogi-szakmai, valamint az informatikai területen felmerült kérdésekre egyaránt. A munkacsoport élére olyan személyt szeretnék választani, aki a civilisztikai ítélkezésembeli eredményei mellett széleskörű informatikai ismeretekkel is rendelkezik.

VII.2. Tanúgondozás - áldozatsegítés

A törvényszék leendő vezetésének a bírósághoz való hozzáférés másik igencsak jelentős témájával összefüggésben nagy feladatokkal megküzdnie majd nem kell, a Miskolci Törvényszéken ugyanis a tanúgondozás rendszere mára már kiépült, ráadásul nagyon komoly eredményekkel működik is.

Amiben a tanúgondozás fejlesztésének lehetőségét én látom, az az abban dolgozók létszámának növelése. A tanúgondozói munka dandárját elvégző kolléga napi feladatairól történetesen naprakész információim vannak, hiszen a szóban forgó személy a Miskolci Járásbíróság dolgozója. Azt kell látnunk, hogy a tanúgondozói rendszer a hozzá fűzött reményeket, várakozásokat nem csupán beváltotta, hanem

azokat messzemenően túl is szárnyalta. A rendszer ráadásul nem csak formailag, hanem érdemben is nagyon jó eredményekkel működik: nagyon sok tanú kap elsősorban telefonon felvilágosítást, a tanúgondozó ilyen, illetve ezt meghaladó egyéb munkája pedig egyértelműen hozzájárul az eljárások lefolytatásának eredményességéhez.

A tanúgondozás fejlesztésének tehát az lehet az iránya, hogy vagy az abban dolgozót kell a mostanitól jobban tehermentesíteni, vagy további személyt, személyeket kell ebbe a munkába bevonni.

A tanúgondozással teljesen szervesen függ össze az áldozatsegítés intézménye, hiszen 2015. év november hó 1. napi hatállyal az áldozatsegítéssel kapcsolatos jogszabályok igen jelentős, mélyreható módosításokon mentek keresztül. A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (Ást.) módosított szövege a tanúgondozást, mint az állam által az áldozat számára nyújtott szolgáltatást említi, és kifejezetten rendelkezik arról, hogy a bírósági tárgyalásra idézett tanú a megfelelő tájékoztatás érdekében bírósági tanúgondozóhoz fordulhat. A törvény ráadásul szabályozza már a bírósági tanúgondozó feladatkörét is. A kérdés taglalásába ennél részletesebben nem szükséges belemenni, de azt fel kell ismerni, hogy az áldozatsegítés területe a bírósági szemszögből mint egyfajta tanúgondozási feladat – hasonlóan a gyermekvédelmi rendszernél kifejtettekhez – jelenleg az állami figyelem, illetve jogalkotói akarat fokozott reflektorfényében áll, ami miatt ebbéli feladatainkat is különös gonddal kell ellátnunk.

A Miskolci Járásbíróságon 2015. év novemberében éppen az igen nagy terjedelmű, e tárgyú jogszabálmódosításokra és a téma jelentőségére is figyelemmel tartottunk egy szakmai értekezletet az áldozatsegítésről, melyen részt vettek a nem székhelyen dolgozó büntető bíró kollégák is. Véleményem szerint az előbb említett okokból a törvényszék szintjére kell emelni ezt a kérdést, és oktatást kell e témában tartani, de minimálisan egy, a rendkívül szerteágazó jogszabálmódosítást tartalmazó tájékoztatót kell a bírák rendelkezésére bocsátani.

Ugyancsak szükségesnek látok egy, a téma súlyának megfelelő mélységű, illetve terjedelmű szakmai ellenőrzést lefolytatni annak megvizsgálása, illetve megállapítása érdekében, hogy a módosítással érintett jogszabályok a napi joggyakorlatban maradéktalanul érvényesülnek-e.

Közvetlenül az áldozatsegítés témájához kapcsolódik, de közvetetten a büntető eljárások lefolytatásának eredményességét is érintheti a tanút meghallgató bíró kollégánk meghatározása a neme szerint. Mert ugyan a törvény csak a nyomozóhatóság, illetve az ügyészség általi kihallgatás során írja elő, hogy törekedni kell arra, hogy azonos nemű kihallgató végezze az adott eljárási cselekményt, de nyilvánvaló, hogy ugyanezen okoknál fogva ez a bíróságon is

célszerűnek mutatkozik. Az ilyen ügyekben (Bny ügyszak) eljáró kollégánk férfi, így a fentebb kifejtettek miatt a jelenlegi szükségeshez képesti eseti szervezési jellegű ügyintézés az ügymenet gördülékenyebbé tétele érdekében célszerűnek mutatkozik felváltani egy intézményesen ezzel a feladattal megbízott bírónő kollégánk kijelölésével. Így lenne biztosítható, hogy a nőnemű sértetteket minden esetben velük azonos nemű nyomozási bíró hallgassa meg. A döntés értelemszerűen a székhelyi járásbíróságot érintené.

Így nem csak törekednénk ennek a kívánatos célnak az elérésre, hanem meg is valósítanánk azt.

VII.3. A Miskolci Törvényszék honlapja

Törvényszékünkön folyamatosan zajlott, illetve zajlik az internetes honlapunk szükségeshez képesti fejlesztése. Külső honlapunk megjelenése megfelel az uralkodó trendeknek, tartalma pedig a rá vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. A hangsúlyt tehát a jövőben leginkább a szóban forgó felület tartalmának naprakészségére, az aktualitásának folyamatos megőrzésére, a megfelelő gyakoriságú frissítésekre kell helyezni.

VII.4. „Front-office” pontok

Ugyancsak a bírósági ügyintézéshez és annak módjához kapcsolódik, hogy bár hivatalunk igénybevételének nem szokványos módozatai, különösen az informatikai fejlesztések hatására egyre szélesebbé és gyakoribbá válnak, ám az ügyintézés személyes formája véleményem szerint továbbra is kiválthatatlan, és ezáltal megkerülhetetlen marad. Az állampolgároknak továbbra is van igényük a személyes ügyintézésre, hiszen sokak informatikai tudásbeli felkészültségét az ilyen módozatú bírósági ügyintézés meghaladja. Emellett az sem lebecsülhető tényező, hogy például magam is ismerek sok olyan ügyfelet úgy az elnöki panasznapról, mint a tárgyalóteremből, akik egész egyszerűen a bírósági ügyintézésnél – függetlenül az informatikai felkészültségüktől, illetve annak ellenére – mégis a személyes kontaktust, mint az ügyintézés módját, illetve formáját részesítik előnyben.

Az úgynevezett „front-office” pontokon az ügyintézés tartalmának, módjának, stílusának pedig sokkal nagyobb a jelentősége, mint amilyennek első ránézésre tűnik. A hozzánk betérő ügyfelek ugyanis a tárgyalótermi tapasztalatokon kívül, illetve azon túl tulajdonképpen ezeken az ügyintézési helyeken találkoznak a bírósággal, azaz nem túlzás azt mondani, hogy számukra egy beléptető rendszerben részt vevő biztonsági őr, illetve a kezelőirodák vele foglalkozó dolgozói jelentik magát a bíróságot. Éppen ezért ezeknek a személyeknek az ügyfelekkel kapcsolatos megnyilvánulásai az állampolgárok által a rólunk kialakult kép alakításában alapvető szerepük van.

Éppen ezért különös hangsúlyt kell fektetni az érintett közvetlen ügyintézésben részt vevő kollégáink szakmai, viselkedésbeli, vagy talán mondhatjuk így is: pszichológiai felkészítésére. Ebben a körben meg kell jegyezzem, hogy igen nagy segítséget nyújtanak az úgynevezett ügyfélelégedettségi kérdőívek, amelyek már most is sok érdekességgel, illetve jól hasznosítható tapasztalattal szolgálnak egyébként leginkább ezen a téren. Szorgalmazni kell tehát a kérdőívekkel dolgozó kollégák aktivitásának növelésén keresztül az ügyfelek ebbéli megnyilvánulási aktivitását is annak érdekében, hogy minél több ilyen kérdőív kitöltésre kerüljön, s ezáltal a törvényszék vezetése a lehető legtöbb információhoz jusson a közvetlen ügyintézés tényleges, valós tulajdonságairól.

Amit szükségesnek látok, az az, hogy valamennyi „front-office” ponton szolgálatot teljesítő kollégának majd tartani kell egy rövid, tematizált, tehát kifejezetten célirányos képzést a követendő magatartások meghatározása érdekében.

VII.5. Bíróság – sajtó közötti viszonyrendszer

Az ítélezés, az igazgatási, illetve egyáltalán: a bírósági működés átláthatósága, valamint a bírósághoz való hozzáférés kérdésköreit egyaránt érinti a bíróság és a sajtó közötti viszonyrendszer. Ezt a kapcsolatot nehéz is besorolni valamelyik fő stratégiai célunk fejezetébe, tulajdonképpen mára már egy törvényszéki elnöki pályaműben akár önálló fejezetet is kaphatna ez a téma. Ezt már csak a legkülönbözőbb okoknál fogva megállapítható rendkívüli jelentősége miatt is kiérdemelte, hiszen egy sajtónyilvánosságot kapott ügybeli bírósági megjelenés nem csupán az abban részt vevő érintettek, hanem akár több millió honfitársunk előtt zajlik.

Azt hiszem nem kell különösebben részleteznem a miértjeit, de tény, hogy erre a témára különösen igaz, hogy az ilyen ügyekben ránk, és egyáltalán: az egész bírósági szervezetre leselkedő fenyegetések, illetve veszélyek egyúttal nagy lehetőséget is jelentenek.

Igaz ugyan tehát, hogy minden ügyfél minden ügyének a törvény előtti egyenlőség folytán a bíróságok számára azonosan fontosnak kell lennie. Ám a bíróságok érdekei szempontjából mégiscsak fel kell ismernünk, és e felismerésnek megfelelően cselekednünk azt, hogy a sajtónyilvános ügyek kiemelten fontosak, és ennek megfelelő odafigyelést igényelnek nem csak az azt intéző bírák és igazságügyi alkalmazottak, hanem a vezetők részéről is.

A törvényszék szakmai vezetésével való konzultációt követően tehát megfontolandónak találom egy olyan, kifejezetten e tematika szerint alakítandó szakmai csoport létrehozását, amelybe azok a bíró kollégák tartozhatnának – önkéntes alapon –, akik a sajtó-, közvélemény figyelmének kereszttüzeiben folyó eljárásokban ítéleznek. A csoportba a bírákon kívül team-szervezési rendszerben a

bírák munkáját közvetlenül segítő néhány igazságügyi alkalmazott is tartozna, akik mindig az éppen aktuálisan „sajtós” ügyet tárgyaló bíró munkáját segítenék az érintett eljárásban. Így lehetne biztosítani az ügyintézés folyamatos naprakészségét, és azt, hogy a megalapozott, valamint jogszerű döntéshez szükséges bírói figyelmet az adminisztratív teendők ne zavarják. Természetesen ez a „sajtó-team” (nevezzük a továbbiakban ezt a szakmai csoportot így) természetesen azokban az ügyekben is segíthetne az érintett bírók munkájában, amely ügyekben ugyan aktuálisan még nem mutatott a sajtó érdeklődést, de az adott eljárás terjedelme, témája, jellege olyan, ami ennek potenciális lehetőségét magában hordozza.

A „sajtó-team” felhasználásáról pedig a kollégiumvezetők dönthetnének, a csoportban dolgozók a beosztásuk után pedig a beosztással érintett bíró közvetlen utasításai alapján végeznék a munkájukat.

Ez a rendszer persze működhetne sok másféleképpen is, itt e helyütt mindösszesen annyit szerettem volna érzékelteni, hogy a sajtónyilvánosságnak kitett ügyek véleményem szerint fokozott jelentőséggel bírnak, és ennek megfelelő figyelmet kell kapjanak a bíróság vezetésétől, illetve hogy az ezzel kapcsolatos szervezési-szervezeti elképzeléseim körvonalazottak.

VIII. A képzési rendszer, illetve a hivatásrendekkel történő együttműködés

A bírósági vezetőknek sosem szabad szem előtt téveszteni, hogy a képzési rendszer és annak fejlesztése, valamint a társszervekkel való együttműködés nem öncél, hanem a bíróság működésének, az ítélkezésnek a hatékonyságát szolgáló eszköz. Innen nézve sem lehetőség tehát az OBH elnökének ezzel kapcsolatosan megfogalmazott stratégiáját követni, hanem vezetői kötelesség és feladat.

VIII.1. A gyakornoki rendszer lehetséges útjai

A Miskolci Törvényszék az oktatással, képzéssel kapcsolatos feladatainak eddig is igen magas színvonalon tett eleget. Bizonyítják ezt bírósági fogalmazóink szakvizsgákon elért kiváló eredményei, a gyakornoki rendszerünkben résztvevők igen nagy száma, és a törvényszék különböző szervezeti egységeivel kapcsolatban álló oktatási intézmények elégedettsége. Ezen a területen az elsődleges feladat a már elért eredmények fenntartása kell hogy legyen.

A Miskolci Törvényszéknek a városunkban működő egyetemmel együttműködési megállapodása van, így tehát a jogászképzésben az intézmények közötti kooperáció szintjén is részt veszünk. Ugyanígy jó eredményekkel működik a nem jogász képzésben részt vevő, nálunk szakmai gyakorlatot töltő egyéb diákok gyakornokoskodása. Gyakornoki rendszerünk működtetésében csak ritkán, és nem jelentős tartalommal mutatkozik némi bizonytalankodás, ami az én tapasztalataim szerint egyértelműen arra vezethető vissza, hogy a szervezésnek nincs egy

kizárólagos egyszemélyi felelőse, akinek így tehát az ilyen minőségben való kijelölése szükségesnek mutatkozik.

A kijelölt egyszemélyi gyakornoki kapcsolattartó intézményét már eredményesen alkalmazzuk a Miskolci Járásbíróságon, az ott működő rendszer a törvényszék egész területére mint jó gyakorlat bevezethető lenne.

A felsőoktatási intézményekkel (és nem is biztos, hogy csak és kizárólag a Miskolci Egyetemmel) való együttműködés egyik lehetséges jövőbeli útja az oktatási-, képzési- és ezekhez szorosan tapadó kiegészítő tevékenységekkel kapcsolatos projektekbeli együttműködések lehetnek. Nem mellesleg ez az út lehet a bíróságon megvalósuló képzések, illetve azok fejlesztésének a nagyobb távlatos jövője is.

Jelenleg is léteznek már ugyanis oktatási-, képzési jellegű pályázatok, a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy ezeket tulajdonképpen kivétel nélkül – véleményem szerint érthető okokból – egyetemek nyerik el.

Lehet, hogy a távolabbi jövőben lesz változás a bírósági működésnek e szegmensében is, de a jelenkori viszonyok egyértelműen azt mutatják, hogy a bíróság a képzésfejlesztésnek erre az újszerű útjára egyetemi együttműködés keretében, a felsőoktatási intézmények segítségével léphet. Véleményem szerint a Miskolci Törvényszék konzorciumi partnerként a Miskolci Egyetemmel együtt nem lenne esélytelen az érintett pályázatokon, az ebben rejlő lehetőségek feltárása és esetleges kiaknázása a törvényszék jövőbeli vezetésére vár.

Ennek az útkeresésnek a során az OBH Projektirodájával szoros együttműködés kialakítására van szükség, amely nyilvánvalóan jelentős segítséget tud nyújtani a projektben rejlő lehetőségek megragadásában és kiaknázásában.

A képzési lehetőségek, illetve lehetséges irányok, valamint a pályázati rendszer összefüggéseire, egyúttal a projektirodával való szoros együttműködés szükségességére is jó példa a szervezhető külföldi tanulmányutak jelenleg is létező pályázati rendszere, amelyben való részvételünket biztos, hogy nagyon hatékonyan tudná támogatni az OBH e főosztálya, és amelynek előnyeit (pl. objektív pontot ér a bírói pályáztatási rendszerben) aligha kell hosszasan részleteznem.

VIII.2. A szakmai értekezleti rendszer fejlesztése

A Miskolci Járásbíróságon rendkívül intenzív szakmai élet zajlik mind a büntető-, mind a civilisztikai ügyszakban, melynek keretében legalább negyedévente részletes és terjedelmes szakmai értekezleteken tekintjük át a megelőző időszak ítélkezési tapasztalatainak, illetve az esetleges jogszabályváltozásoknak az aktuális témáit. A rendszer a helyzetnek azt az előnyét használja ki, hogy a szóban lévő szervezeti egységben igen nagyszámú bíró dolgozik, és a „több szem többet lát” elve alapján a tapasztalatok is sokkal gyorsabban és nagyobb mértékben gyűlnek össze. Ezeknek az információknak a becsatornázottsága nagyon jó, és ezért azok a

bíró kollégák is nagyon gyorsan értesülnek az ítélezésben felmerült problémákról az adott válasszal együtt, akiknek egyébként az előtte folyó ügyekben az adott helyzettel konkrétan még nem kellett szembesülniük.

E felismerés hatására alakítottuk ki a törvényszék vezetésével azt a gyakorlatot, hogy a szakmai értekezletekről tájékoztatjuk a nem székhelyen dolgozó kollégáinkat is, akik így ezek rendszeres résztvevőivé váltak. Az információ tehát most már a vidéki járásbíróságokhoz is eljut, ami jótékony hatással kell hogy legyen az ítélezésre.

Ez a rendszer annyiban mindenféleképpen továbbfejleszthető, és véleményem szerint fejlesztendő is, hogy szükséges egy közös szakmai informatikai felület – akár a Közigazgatási és Munkaügyi Bírósággal együtt is –, ami külön ebből a célból jön létre, és ahol ezeket az érintett információkat, továbbá az értekezletek szakmai anyagát, előkészítő iratait és jegyzőkönyveit közvetlenül minden kolléga elérheti.

A bírók részéről ugyancsak pozitívabb volt a fogadtatása a vártnál annak a néhány alkalomnak, amikor a törvényszék civilisztikai ügyszakban ítélező tanácsok tagjai, a tanácselnökök vezetésével az ügyszakban érintett miskolci járásbírószági bírákkal egy kölcsönös kommunikáción, dialóguson alapuló értekezletet tartottak, és átbeszélték a két ítélezési szint együttműködésében, kapcsolatában tapasztaltakat. Ennek a találkozóknak, illetve értekezletnek a rendszeressé tételére tudomásom szerint jelentős az elsőfokos bírói igény (és nem is csak a polgári ügyszakban), és azt az érintett tanácselnökök is hasznosnak ítélték.

Erre figyelemmel úgy vélem nem lenne haszontalan legalább féléves rendszerességgel e találkozót intézményesíteni.

Természetesen ezeket a tanácselnökök, illetve másodfokon ítélező kollégák részvételével megtartott találkozók nem korlátozódnának kifejezetten a civilisztikai ügyszakra.

Bírószági vezetőként kifejezetten hasznosnak ítélem azt az utóbbi időben az általam vezetett bíróságon kialakuló-félben lévő azon gyakorlatot, mely szerint az egyes szakmai értekezletek témáit az adott témát gyakran tárgyaló bíró kolléga – természetesen önkéntes alapon – dolgozza fel és tárja az értekezlet résztvevői elé. A kollégáimban tehát meg van az igény és a kellő igényesség is a bíróság szakmai vezetésében való aktív közreműködésre, amit a véleményem szerint az ítélezés szempontjából is belátható előnyössége és hasznossága miatt feltétlenül támogatni kell a jövőben.

VIII.3. A társszervek és a törvényszék viszonya

A Miskolci Törvényszék nyomozó- illetve vádhatóságokkal való együttműködése, kapcsolata a törvényileg szabályozott viszonyrendszerben, de azon túlmutatóan is hagyományosan jó, kellő alappal kifogás nem érheti. Igen szerteágazó szakmai- és

emberi, sokszor törvénnyel, de néha íratlanul is szabályozott kapcsolatrendszer van az ügyészség, a nyomozóhatóság, illetve a bíróság között, amelynek terjedelmére figyelemmel, illetve ahhoz képest csak nagyon ritkán fordulnak elő nehézségek, melyek nem is nagy jelentőségűek. Az ítélkezés feltételeinek megteremtéséhez szükségünk van a társszerveinkkel való kapcsolataink olajozottságára, de folyamatosan figyelniünk kell a megfelelő arányok és távolságok megtartásának különböző követelményeire is.

A törvényszéki működésben ebből a szempontból sem látok olyan elemet, amely markáns változtatásra szorulna, bíró kollégáim arravalósága, rátermettsége, és e kérdést érintő belátása, mértékletes, de mégis kellő határozottságú, ítélkezésben tanúsított magatartása garancia a konzerválásra érdemes ebbéli állapot fenntartására.

Ebben a körben a konkrétumok említése azért nem szükséges, illetve lehetséges, mert megyénk főügyészével, illetve rendőrfőkapitányával való kapcsolattartás szükségességét a napi ítélkezési gyakorlatban felmerülő problémák teremtik meg, ezek alakulása pedig előreláthatatlan. Egy példával érzékeltetve: a szabálysértési eljárások döntő többségének megyeszékhelyre történt központosítása a napi ügyintézésben felszínre hozott néhány olyan problémát, amelyekkel kapcsolatban a napokban lesz szükséges a B.-A.-Z Megyei Rendőrfőkapitánnyal tárgyalóasztalhoz ülnünk, de mire e sorokat a bírói kar olvassa, ez már múlt idő, az említett problémák – feltehetően megnyugtató megoldással – a képzeletbeli irattárban vannak.

Sok szempontból lényeges az is, hogy az egyes kiemelt jelentőséggel bíró hivatásrendekhez fűződő viszonyunk egymáshoz viszonyítva is megfelelően arányos legyen. A kérdést innen szemlélve nem lehetőség, hanem kötelesség az ügyvédi kamarával is együttműködni, véleményem szerint pedig nem melleleg nem is haszontalan.

Az ügyvédjelöltek oktatásában való részvételünknek a Miskolci Törvényszéken már régi hagyományai vannak, a rendszer továbbfejlesztésének esetleges lehetőségeit az ügyvédi kamara vezetésével közösen kell majd áttekinteni. Az ügyvédi kamarával való kapcsolatunk helyzetéhez némiképpen hasonlatos a közjegyzői kamarához fűződő viszonyunk, hiszen az ott dolgozó szakvizsgára készülő leendő közjegyzők részt vehetnek és részt is vesznek a bíróságon tartott őket érintő oktatásokon. Ez lehet a megyénkben dolgozó, jogi segítségnyújtásban részt vevő szolgálattal való együttműködésünk továbbgondolásának és fejlesztésének lehetséges jövőbeli útja is.

Ezzel szemben speciális a büntetés-végrehajtáshoz fűződő viszonyunk, amelyet leginkább a bíróság részéről történő elzárkózás jellemez. Ezen a területen tehát véleményem szerint vannak még feltáratlan lehetőségek, amelyek érzékeltetésére

álljon itt néhány példának is alkalmas működési tulajdonság:

A BV dolgozói a büntető bíró „ügyfeleiről” folyamatosan rendelkeznek számos olyan adattal, amelyek a bíró ítélkezési munkájának hatékonyságát és eredményességét - nyilvánvaló okoknál fogva - befolyásoló tárgyalótermi rendfenntartást érinthetik. Ugyanezen ismeretekből fakad, illetve azokon alapul, hogy a BV dolgozói a gyanúsítottak, illetve vádlottak következményes, tehát bírói magatartástól függő reakcióit nagy valószínűséggel mindenki másnál jobban felismerik, illetve rögzítik. Ezeket a tapasztalatokon alapuló ismereteket, mint információt a bíróságok szakmai vezetése – akár a BV csoportban – a bírósági szervezetbe csatornázhatná, és ha azok mindenki számára szolgálhatnak tanulságul, úgy azt általános érvénnyel, azaz oktatási jelleggel oszthatná meg kollégáival.

Ez mindenféleképpen egy újszerű terület, amelynek feltérképezése megérné a nagy valószínűséggel nem is olyan nagy vezetői fáradságot.

IX. A közösségi élet jövője a Miskolci Törvényszéken

A bírósági dolgozók közös kikapcsolódását az ilyen célból együtt töltött időt több szempontból is nagyon hasznosnak, és ezért fontosnak érzem. Tudjuk, vagy legalábbis érezzük, hogy a jól elöltött szabadidő persze a munkahelyi hatékonyságunkra is jótékony hatást gyakorol, ám úgy vélem ez a téma is azok közé tartozik, amire nem lehet és nem is szabad kizárólag - még vezetőként sem – a szolgálati érdek szemüvegén keresztül tekinteni.

Egészen egyszerűen a kollégáim jelentős részében erősen él az igény hivatalunk belső feszültségeinek közös, tehát ilyen értelemben véve védett környezetben történő feloldására.

Ennek az igénynek a létezését ismerem, létjogosultsága pedig vitathatatlan, ezért ugyanúgy, ahogyan azt eddig is tettem, a közös programjaink szervezésére irányuló kezdeményezéseket a jövőben is messzemenően támogatni fogom.

Miskolc, 2016. év április hó 8. napján

dr. Répássy Árpád